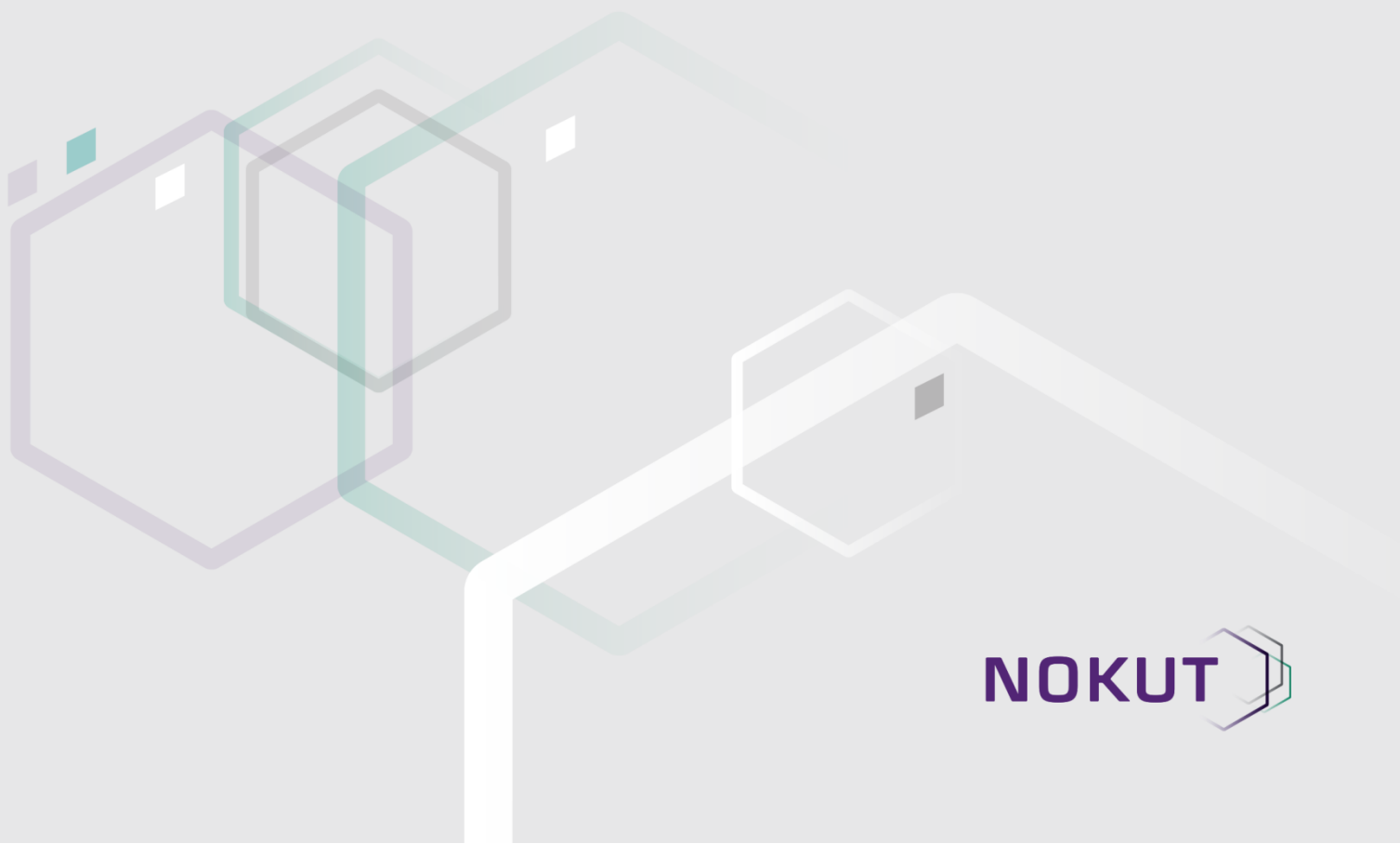

Studiebarometeret: Rapport 4-2019

Studiebarometeret for fagskolestudenter 2019: hovedtendenser

Kristoffer Fretland Øygarden og Magnus Strand Hauge

NOKUT

Forord

NOKUT skal gjennom ulike virkemidler bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning. Studentundersøkelsene våre er en del av vår strategiske satsing på å dokumentere tilstanden i sektoren.

Studiebarometeret for universitets- og høyskolestudenter har vært gjennomført hvert år siden 2013 og har etablert seg som en viktig nasjonal undersøkelse. I 2017 fikk NOKUT i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å gjennomføre en tilsvarende studentundersøkelse blant fagskolestudenter. Høsten 2017 gjennomførte NOKUT en pilotundersøkelse på et utvalg fagskoler. I april/mai 2018 ble undersøkelsen for første gang gjennomført på alle fagskolene i Norge. Undersøkelsen ble deretter gjennomført igjen i samme tidsperiode i 2019.

Med Studiebarometeret for fagskolestudenter dekker våre studentundersøkelser alle tertiærutdanninger, det vil si utdanninger som bygger på videregående nivå. Undersøkelsen spør om studentenes oppfatninger om kvalitet i utdanningstilbud ved norske fagskoler. Formålet med undersøkelsene er å gi læresteder, studenter, studiesøkere, myndigheter og andre aktører informasjon om studiekvalitet. Resultater fra undersøkelsene publiseres på www.studiebarometeret.no.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra Studiebarometeret for fagskoler 2019. I rapporten blir resultatene for alle spørsmålene vist, med unntak av noen få bakgrunnsspørsmål og fritekstsvar.

Oppsummering av hovedfunn

I april 2019 gjennomførte NOKUT for andre gang en nasjonal undersøkelse om studiekvalitet som ble sendt ut til cirka 15 000 fagskolestudenter på over 500 utdanningstilbud¹ gitt av 74 fagskoler. Rundt 45 prosent, eller i underkant av 7000 studenter, svarte på undersøkelsen.

Norske fagskolestudenter er fornøyde!

Fagskolestudentene er også i år godt fornøyde med kvaliteten på utdanningstilbudene de går på. Studentene er mest positive til det sosiale og faglige læringsmiljøet, studiets evne til å inspirere, vurderingsformene og eget engasjement. Studentene er minst positive til mulighetene for medvirkning, det fysiske læringsmiljøet/infrastrukturen og studiets tilknytning til arbeidslivet. Når det gjelder tilknytningen til arbeidslivet, er det i all hovedsak studentenes opplevelse av kontakten med arbeidslivet i utdanningen som trekker resultatene på dette spørsmålsbatteriet ned. Forskjellene mellom det studentene er mest og minst fornøyd med er imidlertid små.

Blant de største utdanningstypene er studenter i helse-, oppvekst og sosialfag de mest fornøyde, mens studenter i tekniske fag er de minst fornøyde

I snitt svarer studenter i helse-, oppvekst- og sosialfag (4,4) litt over en halv kategori høyere enn tekniske fag (3,8) på en skala fra 1 til 5 på spørsmålet om overordnet tilfredshet. Forskjellen mellom disse to utdanningstypene ser forholdsvis betydelige ut, men blir mindre dersom man tar høyde for at det er store ulikheter i organiseringen av utdanningene i de ulike utdanningstypene. Studenter i helse-, oppvekst- og sosialfag er utelukkende deltidsstudenter, og de går nesten utelukkende på utdanningstilbud på 60 studiepoeng. Studenter i tekniske fag går på utdanningstilbud som nesten utelukkende er på 120 studiepoeng. I tillegg går et betydelig antall på heltidsutdanninger. Det er imidlertid fortsatt en substansiell forskjell mellom disse to utdanningstypene selv når det er tatt høyde for ulikheter i bakgrunnen til studentene og utdanningstilbudene.

Det er betydelig forskjeller i tilfredshet mellom utdanningstilbudene

Selv om de fleste utdanningstilbudene ligger nær det nasjonale gjennomsnittet på 4,0 (på en skala fra 1 til 5, der 5 er mest positiv) i spørsmålet om overordnet tilfredshet, er en ikke ubetydelig andel av utdanningstilbudet et stykke under det nasjonale snittet. Omtrent 6 prosent av utdanningstilbudene har en snittscore på eller under midtpunktet på 3.

Fagskolestudentene er enige i at utdanningene er relevante for arbeidslivet, men opplever i mindre grad at det er kontakt med arbeidslivet i utdanningen

I årets undersøkelse er det lagt inn spørsmål om fagskolestudentenes opplevelse av kontakten de har med arbeidslivet i utdanningen. Mens studentene fortsatt er enige i at utdanningene gir kompetanse som er relevant i arbeidslivet, er de i mindre grad enige i at arbeidslivet bidrar på en god måte inn i undervisningen og at det legges godt til rette for at man kan knytte kontakter i arbeidslivet. Her er det også betydelige forskjeller mellom ulike utdanningstyper. Mens studenter i kreative fag er noe mindre positive til arbeidslivsrelevansen enn snittet, så er det mer positive til arbeidslivskontakten enn snittet.

¹ Utdanningstilbud er termen NSD bruker på NOKUT-godkjente fagskoletilbud¹. Dersom samme utdanning på en fagskole gis på ulike studiesteder eller i ulike undervisningsformer (f.eks. ved institusjonen eller på nett) eller tilbys med ulik progresjon (heltid eller deltid) så regnes det som ulike utdanningstilbud.

Studentene i tekniske fag er mer positive til arbeidslivsrelevansen enn studentene i kreative fag, men betydelig mindre positive til kontakten med arbeidslivet.

Fagskolestudentene har høy arbeidsbelastning

Som i fjor oppgir fagskolestudentene en total arbeidsbelastning, inkludert betalt arbeid, på godt over 40 timer i uken. Heltidsstudentene oppgir at de i snitt per uke bruker over 38 timer på studiet og over 5 timer på betalt arbeid. Deltidsstudentene oppgir en enda større totalbelastning. Disse studentene oppgir at de i snitt bruker nesten 19 timer på studiene sine og 28 timer på betalt arbeid i uken.

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Om Studiebarometeret for fagskolestudenter	1
1.2	Om rapporten	1
1.3	Hva menes med og utdanningstype- og utdanningstilbudsnivå?.....	2
2	Hvem er fagskolestudentene?	4
2.1	Bakgrunnsinformasjon og representativitet.....	4
2.2	Betydelige forskjeller i studentenes bakgrunn mellom ulike utdanningstyper.....	5
3	Overordnet tilfredshet	6
3.1	Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstilbud	7
4	Spørsmålsbatterier	9
4.1	Startkompetanse og studiestart	9
4.2	Undervisning	10
4.3	Studie- og læringsmiljø	12
4.4	Organisering av studiet.....	14
4.5	Medvirkning	16
4.6	Inspirasjon	17
4.7	Eget engasjement.....	18
4.8	Arbeidslivstilknytning	20
4.9	Vurderingsformer	22
4.10	Forventninger fra lærerne	23
4.11	Praksis.....	25
4.12	Undervisnings- og arbeidsformer	27
4.13	Tidsbruk.....	29

1 Innledning

1.1 Om Studiebarometeret for fagskolestudenter

I 2017 ga Kunnskapsdepartementet (KD) NOKUT i oppdrag å gjennomføre Studiebarometeret for fagskolestudenter. Oppdraget besto i å gjennomføre en pilotundersøkelse høsten 2017 med forventninger om en fullskalaundersøkelse i 2018. Fullskalaundersøkelsen ble bekreftet i tildelingsbrevet fra KD til NOKUT for 2018. Oppdraget bestod også i å legge ut informasjon fra undersøkelsen på utdanningstilbudsnivå i en nettportal. Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2018, og for andre gang i 2019.

Årets undersøkelse ble gjennomført april og mai. En lenke til spørreskjemaet ble sendt til alle fagskolestudenter som hadde studert mer enn ett semester og til enkelte fagskolestudenter som var i sitt første studiesemester. Totalt inngikk omtrent 15 000 studenter fra 74 fagskoler og over 500 utdanningstilbud i populasjonen. Studenter fra samtlige fagskoler deltok i undersøkelsen. 6946 studenter svarte på undersøkelsen, noe som tilsvarer 45 prosent av populasjonen. Detaljer i gjennomføringen av spørreundersøkelsen beskrives i en separat metoderapport som blir publisert i desember 2019. Resultatene for hvert utdanningstilbud² publiseres på www.studiebarometeret.no/no/fagskole den 26. september 2019.

Det samme skjemaet ble sendt til alle studenter, uavhengig av type utdanningstilbud. Unntaket var noen mindre variasjoner i spørsmål om fysisk læringsmiljø og tilknytning til arbeidslivet. Hvilket spørsmål studentene fikk om fysisk læringsmiljø var avhengig av om man gikk på ett nett-, samlings- eller campusbasert studium. Batteriet om tilknytning til arbeidslivet inneholdt to ekstra spørsmål som kun gikk til kunsthøgskolestudenter. Spørreskjemaet bestod av om lag 100 spørsmål, som primært handlet om studentens oppfatning av studiekvaliteten på utdanningstilbudet sitt. Vi spurte blant annet om synspunkter på studie- og læringsmiljø, undervisning og veiledning og arbeidslivsrelevans. I tillegg dekket vi dimensjonen studentinvolvement ved at studentene fikk en del spørsmål om motivasjon, studieinnsats og forventninger. Spørreskjemaet bestod både av spørsmål og påstander. I denne rapporten blir termen *spørsmål* brukt om begge. Spørsmålene ble i all hovedsak besvart ved hjelp av en fem-delt skala (fra «ikke tilfreds» til «svært tilfreds», fra «ikke enig» til «helt enig» eller fra «i liten grad» til «i stor grad») med en vet ikke-kategori. Unntakene er bakgrunns spørsmålene om studenten (kjønn, arbeids- og utdanningserfaring mm), spørsmålene om studieinnsats, der et timetall skrives inn og spørsmålene om undervisnings- og arbeidsformer.

Denne rapporten omhandler de overordnede resultatene fra spørreundersøkelsen i 2019.

1.2 Om rapporten

I kapittel 2 blir bakgrunnsinformasjon om fagskolestudentene presentert. Noe av denne informasjonen har vi mottatt fra NSD/DBH, mens annen informasjon er gitt av studentene selv i spørreskjemaet. I dette kapitlet blir det også sett nærmere på undersøkelsens representativitet. Spørreskjemaet

² Nettportalen viser bare svardata på utdanningstilbud som tilfredsstillers terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata.

inneholder ett enkeltspørsmål om studentenes overordnede tilfredshet. Svarene på dette spørsmålet blir gjennomgått i kapittel 3. Resten av spørsmålene i undersøkelsen er sortert i de ulike temaene som spørreskjemaet er delt inn i. Hvert tema inneholder ett eller to spørsmålsbatterier, det vil si sett av spørsmål som sammen forteller noe om temaet som helhet. Disse temaene gjennomgås hver for seg i egne delkapitler i kapittel 4. Gjennomgangen i kapittel 4 er deskriptiv og de ulike delkapitlene er bygget opp på mer eller mindre samme måte. Det vises gjennomsnittsverdier og svarfordeling på hvert spørsmål. For de fleste spørsmålene er det mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Disse er tatt ut av både gjennomsnittsberegningen og svarandelene som vises. Andelen som svarer «vet ikke / ikke relevant» blir imidlertid kommentert for enkelte av spørsmålene. Spørsmålene innenfor de fleste temaene slås sammen til en indeksverdi for temaet som helhet. I den sammenheng er det gjort faktoranalyser som viser at indeksene som presenteres i denne rapporten er statistisk valide. Disse analysene blir publisert i en egen metoderapport på et senere tidspunkt.

1.3 Hva menes med og utdanningstype- og utdanningstilbudsnivå?

I denne rapporten presenteres resultatene i all hovedsak på to nivåer. Vi ser både på nasjonale tall, i tillegg bryter vi opp resultatene på ulike utdanningstyper. Grupperingen «utdanningstype» er en kategorisering av de utdanningstilbudene som tilbys gjort av NOKUT. I kategoriseringen har vi tatt utgangspunkt i de fagområdene som fagskoleutdanning primært kan sies å bestå av. I kategoriseringene har vi skjelnet til NUS-kodeverket som benyttes av SSB, men det er her gjort en del tilpasninger som gjør at fagområdeinndelingen gir mer mening i fagskolesammenheng. NOKUT har gjort tilsvarende i Studiebarometeret for universitets- og høyskolestudenter. En oversikt over utdanningstypene finnes i tabell 1.1 sammen med data om størrelsen på utvalget, antall svarende og svarprosent.

Tabell 1.1: Oversikt over utdanningstypene samt svarstatistikk per utdanningstype.

Utdanningstype	Antall spurte	Antall svarende	Svarprosent
Data/IT-fag	554	223	40 %
Helse-, oppvekst- og sosialfag	4001	2006	50 %
Kreative fag	2039	818	40 %
Primærnæringsfag	154	72	47 %
Religiøse fag	93	44	47 %
Samferdselsfag	1225	618	50 %
Servicefag	183	88	48 %
Tekniske fag	5610	2542	45 %
Økonomi- og administrasjonsfag	1420	535	38 %
Totalt	15279	6946	45 %

Utgangspunktet for denne undersøkelsen er at resultatene skal presenteres på utdanningstilbudsnivå, da det er dette nivået studentene blir spurt om å vurdere i undersøkelsen. I portalen Studiebarometeret.no presenteres resultatene derfor på dette nivået. Denne rapporten har et overordnet perspektiv, hvor vi forsøker å si noe om fagskolestudentenes meninger om utdanningene de går på, på

et nasjonalt nivå. Utdanningstilbud er termen NSD bruker på NOKUT-godkjente fagskoletilbud³. Dersom samme utdanning på en fagskole gis på ulike studiesteder eller i ulike undervisningsformer (f.eks. ved institusjonen eller på nett) eller tilbys med ulik progresjon (heltid eller deltid) regnes det som ulike utdanningstilbud.

³ <https://dbh.nsd.uib.no/fagskole/dokumentasjon/tabell.action?tabellId=521>

2 Hvem er fagskolestudentene?

2.1 Bakgrunnsinformasjon og representativitet

Tabell 2.1 viser en oversikt over enkelte bakgrunnsvariabler. Cirka 40 prosent av fagskolestudentene er kvinner; snittalderen er rundt 31 år; cirka 40 prosent tar studiet sitt på heltid og rett under 60 prosent følger utdanningstilbud som tilbys fysisk ved fagskolen (stedsbasert undervisning). Litt over en tredjedel av studentene studerer tekniske fag. Deretter følger helse-, oppvekst- og sosialfag kreative fag. De tre klart minste utdanningstypene er religiøse fag, primærnæringsfag og servicefag.

Tabell 2.1: Bakgrunnsvariabler, fordelt på alle mottakere / kun svarende

Bakgrunnsvariabel	Alle mottakere	Svarende	Differanse
<i>Kjønn (kvinne)</i>	43,8 %	47,2 %	2,4 %
<i>Alder (gjennomsnitt)</i>	31,4	32	0,6 år
<i>1. semester</i>	5,2 %	5,6 %	0,4 %
<i>Heltid</i>	38,5 %	40,8 %	2,4 %
<i>Stedsbasert undervisning</i>	59,3 %	67,0 %	7,7 %
<i>Samlingsbasert undervisning</i>	23,2 %	21,8 %	-1,4 %
<i>Nettundervisning</i>	17,5 %	11,2 %	-6,3 %
Utdanningstype			
<i>Data/IT</i>	3,6 %	3,2 %	-0,4 %
<i>Helse/oppvekst/sosial</i>	26,2 %	28,9 %	2,7 %
<i>Kreativ</i>	13,4 %	11,8 %	-1,6 %
<i>Primærnæring</i>	1,0 %	1,0 %	0,0 %
<i>Samferdsel</i>	8,0 %	8,9 %	0,9 %
<i>Service</i>	1,2 %	1,3 %	0,1 %
<i>Teknisk</i>	36,7 %	36,6 %	-0,1 %
<i>Økonomi og administrasjon</i>	9,3 %	7,7 %	-1,6 %
<i>Religion</i>	0,6 %	0,6 %	0,0 %

Det er kun mindre forskjeller mellom alle mottakerne av undersøkelsen (utvalget) og de studentene som valgte å svare på undersøkelsen. Unntaket er på variabelen «utdanningsform». Her svarer studenter som følger stedsbasert undervisning på undersøkelsen i større grad på undersøkelsen enn studenter som følger nettbasert undervisning. Som en følge av at de fleste studentene i første studiesemester er tatt ut av utvalget, er ikke undersøkelsen representativ for alle fagskolestudenter. Siden det er en liten andel førstesemesterstudenter med i undersøkelsen, vil undersøkelsen primært være representativ for fagskolestudenter som er på andre eller senere semestre i utdanningen de går på.

2.2 Betydelige forskjeller i studentenes bakgrunn mellom ulike utdanningstyper

I hovedrapporten i fjor så vi på forskjeller i studentenes bakgrunn i de ulike fagfeltene⁴. Selv om vi har endret fra fagfelt til utdanningstype i årets undersøkelse (se punkt 1.3) er tendensene de samme. Mens studenter i tekniske fag fortsatt nesten utelukkende er menn og snittalderen er på rundt 30 år, er studentene i helse-, oppvekst- og sosialfag primært kvinner og en snittalder på rundt 40 år. Det er også forskjeller i hvordan utdanningstilbudene tilbys. Helse- oppvekst, og sosialfagene tilbys nesten utelukkende som 60 studiepoengsenheter på deltid, mens de tekniske fagene tilbys som 120 studiepoengenheter jevnt fordelt på heltid og deltid. I kreative fag er snittalderen rundt 25 år, kjønnsfordelingen noe jevnere (noe overvekt kvinner) og utdanningstilbudene gis primært på heltid.

⁴ https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2018/fagskole/studiebarometeret_fagskoler_hovedtendenser_6-2018.pdf

3 Overordnet tilfredshet

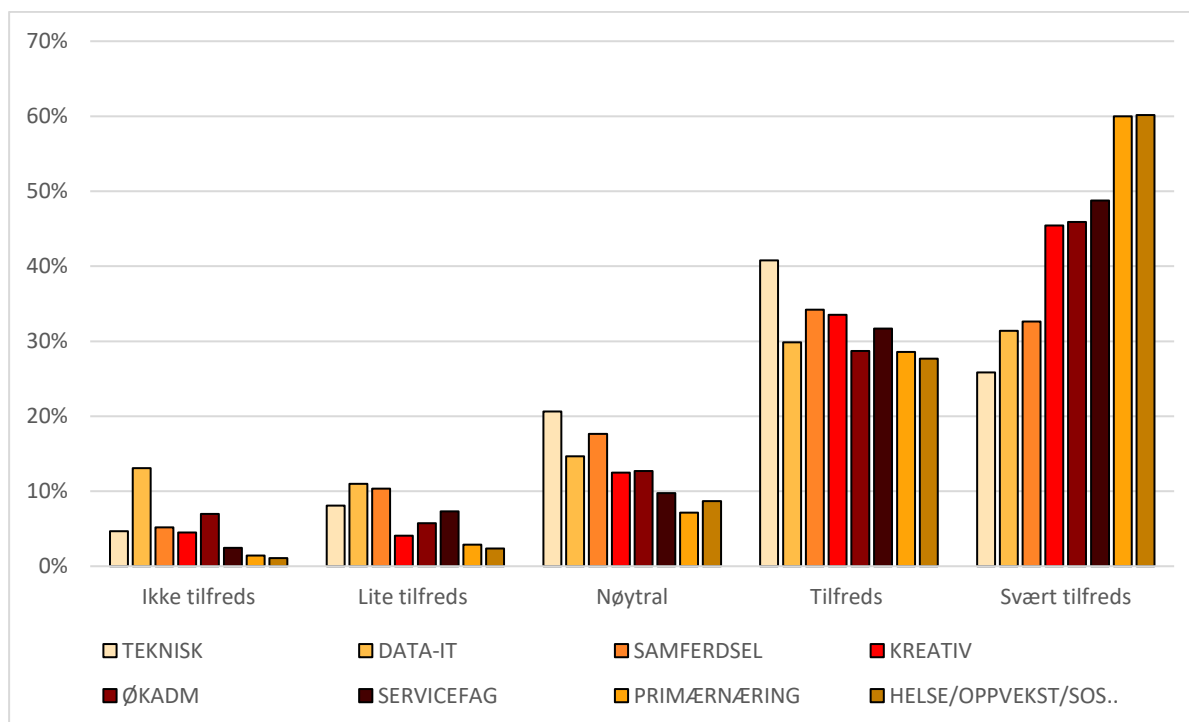
Spørsmålet om overordnet tilfredshet («Jeg er, alt i alt, fornøyd med studiet jeg går på») kommer omtrent halvveis ut i spørreskjemaet. Studentene indikerer grad av enighet på en femdelt skala. Dersom hvert punkt på den fem-delte skalaen gis verdier fra 1 til 5, hvor 5 er mest positivt, svarer studentene i gjennomsnitt 4,0 på dette spørsmålet. Med 3 som midtpunkt på skalaen indikerer dette at fagskolestudentene er fornøyde med utdanningstilbudene sine. Tabell 3.1 viser gjennomsnittsverdier på de ulike utdanningstypene for årets og fjorårets undersøkelse. I både 2018 og 2019 er snittverdien over 3 i alle utdanningstypene, noe som tyder på at studentene i all hovedsak er fornøyde innenfor alle utdanningstyper. Det er også svært små forskjeller i snittverdier sammenlignet med fjorårets undersøkelse. Det er dermed fortsatt relativt store forskjeller mellom noen av utdanningstypene, som for eksempel mellom helse-, oppvekst- og sosialfag (4,4) og tekniske fag (3,8). Den største forskjellen fra 2018 til 2019 finnes innenfor servicefagene. Her har snittet gått opp fra 3,4 til 4,2. Denne endringen er primært knyttet til en betydelig forbedring på ett av utdanningstilbudene som utgjør rundt en tredjedel av alle svarende innenfor utdanningstypen.

Tabell 3.1: Overordnet tilfredshet på utdanningstypenivå. Gjennomsnittsverdier, antall svarende og svarprosent

Utdanningstype	2018	2019	Antall svarende - 2019
DATA-IT	3,6	3,6	191
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,5	4,4	1 853
KREATIV	4,1	4,1	737
PRIMÆRNÆRING	4,3	4,4	70
RELIGION ⁵	4,5	4,8	41
SAMFERDSEL	3,7	3,8	561
SERVICEFAG	3,4	4,2	82
TEKNISK	3,7	3,8	2 354
ØKADM	4,2	4,0	488
Nasjonalt	4,0	4,0	6 377

Figur 3.1 viser svarfordelingen for overordnet tilfredshet i 2019 for studenter fordelt på de ulike utdanningstypene. Den viser at de fleste studentene i alle utdanningstypene er tilfredse eller svært tilfredse med utdanningstilbudet sitt. Figuren viser også tydelige forskjeller mellom utdanningstypene. Omtrent to tredjedeler av studentene i helse-, oppvekst- og sosialfag sier at de er svært tilfredse med utdanningstilbudet sitt, mens under en tredjedel av studentene på tekniske fag mener det samme. Samtidig ser vi at noe av dette kan forklares ved at en stor andel av studentene innenfor tekniske fag velger kategorien «tilfreds» i stedet for «svært tilfreds». Figuren viser også at nesten en sjettedel av studentene innenfor utdanningstypene tekniske fag, data/IT-fag, og samferdselsfag er lite eller ikke tilfredse med utdanningstilbudet sitt. Av studentene på helse-, oppvekst- og sosialfagene er det kun 1 av 30 som mener det samme.

⁵ Resultatene for utdanningstypen «Religionsfag» vises her, men ikke senere i denne rapporten. Årsaken til dette er at det er få svarende studenter på denne utdanningstypen og at nesten alle går på ett av utdanningstilbudene. Resultater for denne utdanningstypen vil derfor i praksis være resultatene til ett av utdanningstilbudene. Dersom man ønsker å se nærmere på dette kan man bruke portalen på studiebarometeret.no/no/fagskole.

Figur 3.1: Overordnet tilfredshet - svarfordeling fordelt på utdanningstypene

Spørsmålet om overordnet tilfredshet oppnår gjennomgående høyere score enn de andre spørsmålene i skjemaet. Dette skyldes trolig at det er andre forhold enn de vi spør om som påvirker total tilfredshet. Det kan blant annet være ikke-faglige forhold som bosituasjon, fritidstilbud og generell trivsel. Grad av fornøydhet hos studentene kan også ha en sammenheng med hvilke forventninger og motivasjon studentene hadde da de begynte på utdanningstilbudet, samt deres eget og medstudentenes faglige nivå. Disse, samt de andre temaene som er inkludert i undersøkelsen, blir vist som indekser og presentert i kapittel 4.

3.1 Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstilbud

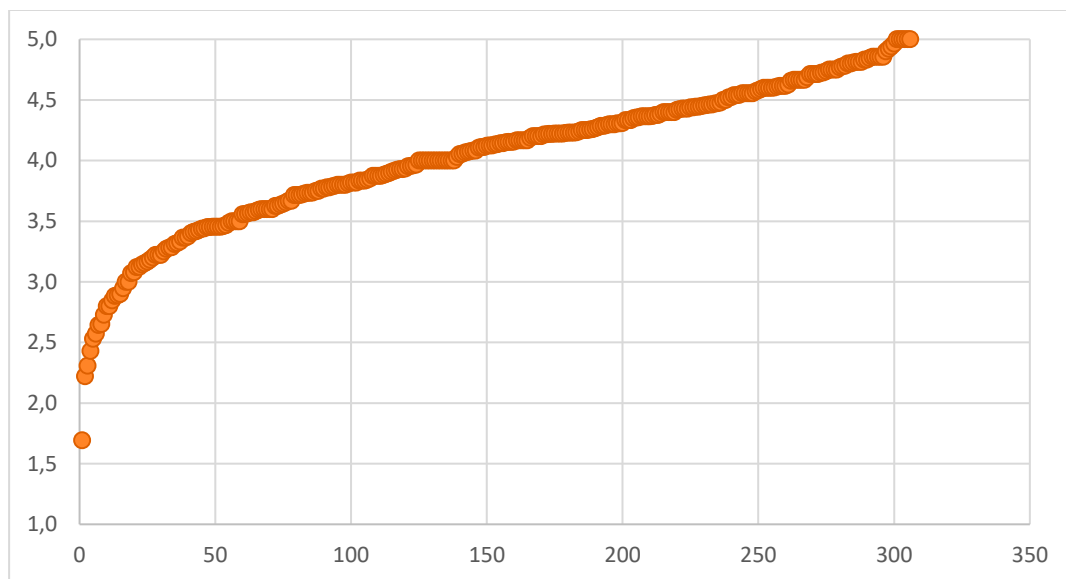
I denne delen ser vi på overordnet tilfredshet og variasjonen på utdanningstilbudsnivå.

På utdanningstilbudsnivå ser vi større variasjon i studentenes overordnede tilfredshet enn på utdanningstypenivå. Figur 3.2 viser gjennomsnittsscoren (skala fra 1 til 5) per utdanningstilbud blant de utdanningstilbudene som har nok svarende i 2019 til at de når terskelverdiene våre for visning i portalen⁶.

Hver prikk i figur 3.2 representerer ett utdanningstilbud. Selv om gjennomsnittlig verdi på de aller fleste utdanningstilbudene ligger rundt 4,0, ligger ikke ubetydelige andeler et godt stykke over og under gjennomsnittet. Alle utdanningstypene hadde en snittverdi på mellom 3,6 og 4,8. På utdanningstilbudsnivå varierer snittet fra 1,7 til 5. Omtrent en fjerdedel av utdanningstilbudene ligger over eller under den høyeste eller laveste gjennomsnittsverdien for utdanningstypene. 26 prosent av utdanningstilbudene har en snittverdi på 4,5 eller høyere. Samtidig har 19 prosent av utdanningstilbudene en snittverdi på 3,5 eller lavere og 6 prosent en snittverdi på 3 eller lavere. Disse

⁶ Nettportalen viser bare svardata på utdanningstilbud som tilfredsstillers terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst ti studenter skal ha svart for at vi viser svardata.

tallene viser en ikke ubetydelig variasjon mellom utdanningstilbud og er en indikasjon på at Studiebarometeret kan være egnet til å avdekke både styrker og utfordringer på de enkelte utdanningstilbudene.

Figur 3.2: Overordnet tilfredshet (gjennomsnittscoren) per utdanningstilbud. Den horisontale aksen viser antallet utdanningstilbud som har nok svarende til at det når terskelverdiene for visning i portalen.

4 Spørsmålsbatterier

4.1 Startkompetanse og studiestart

Spørsmålsbatteriet om startkompetanse og studiestart er nytt i Studiebarometeret 2019. Spørsmålene er ment å fange opp studentenes opplevelse av oppstarten av studiet, samt hvor godt studieprogrammet bygger videre på og tar høyde for kompetansen til studentene som kommer inn.

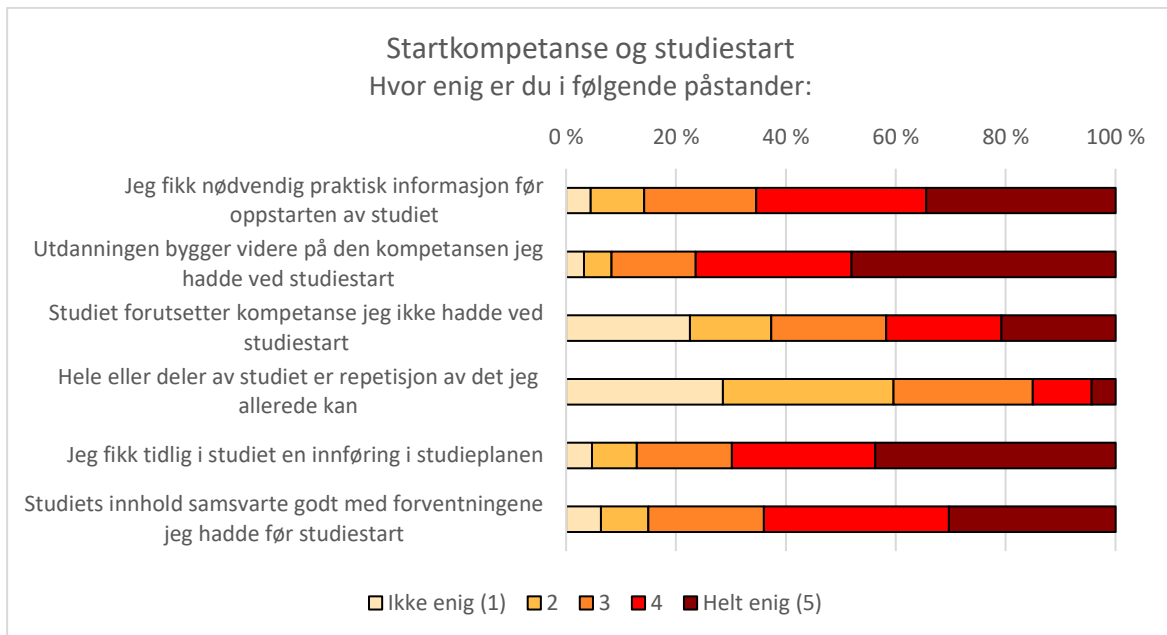
Tabell 4.1 viser gjennomsnittsverdiene på hvert av spørsmålene i batteriet. Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene er generelt svært enige i at utdanningen bygger videre på kompetansen de hadde ved studiestart, og at de fikk tidlig innføring i studieplanen. Studentene er noe mindre enige i påstanden om at studiet samsvarte med forventningene, og at de fikk nødvendig praktisk informasjon i forkanten av studiet. Studentene er i all hovedsak uenige i at hele eller deler av studiet er repetisjon av det de allerede kan. Når det gjelder spørsmålet «Studiet forutsetter kompetanse jeg ikke hadde ved studiestart» så fordeler studentene seg jevnt utover skalaen. I arbeidet med å vurdere validiteten til de ulike spørsmålene har vi imidlertid sett tegn på at en del studenter sannsynligvis har svart i motsatt ende av skalaen enn det de har ment. Vi velger å publisere resultatene på dette spørsmålet, men tar forbehold tolkningen av resultatene.

Tabell 4.1: Startkompetanse og studiestart - gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor enig er du i følgende påstander:	Snitt	N	sd
Jeg fikk nødvendig praktisk informasjon før oppstarten av studiet	3,8	6 858	1,1
Utdanningen bygger videre på den kompetansen jeg hadde ved studiestart	4,1	6 704	1,1
Studiet forutsetter kompetanse jeg ikke hadde ved studiestart	3,0	6 522	1,4
Hele eller deler av studiet er repetisjon av det jeg allerede kan	2,3	6 864	1,1
Jeg fikk tidlig i studiet en innføring i studieplanen	4,0	6 826	1,2
Studiets innhold samsvarte godt med forventningene jeg hadde før studiestart	3,7	6 824	1,2

Figur 4.1 viser svarfordelingen, hvor svarkategoriene går fra «ikke enig» (1) til «helt enig» (5). Vi ser at en forholdsvis stor andel av studentene svarer høyt (kategori 4 eller 5) på de to første og de to siste spørsmålene – mellom 60 og 70 prosent av respondentene velger disse kategoriene. Forholdsvis få av studentene svarer høyt på spørsmålet om hele eller deler av studiet er en repetisjon av det de kan, og dersom man snur skalaen ligner fordelingen mye på de andre spørsmålene i batteriet.

Vi viser ikke indeksverdi på dette batteriet fordi spørsmålene til sammen ikke kan sies å høre under ett spesifikt tema, men heller to. En faktoranalyse av spørsmålene tyder også på at disse ikke bør slås sammen til en indeks.

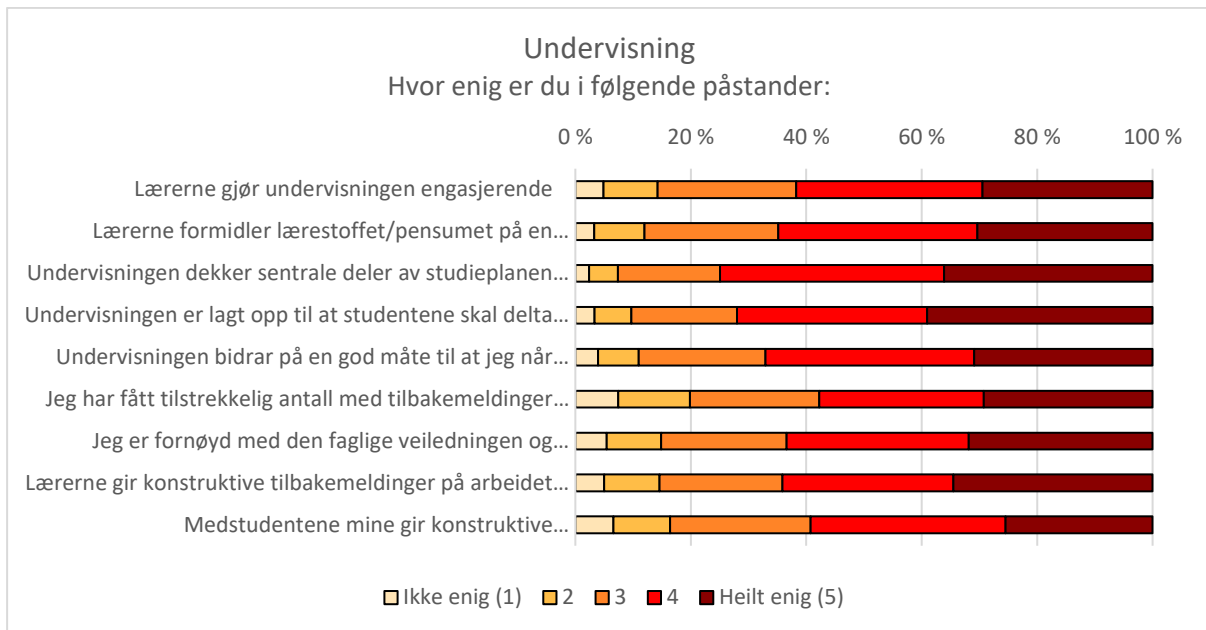
Figur 4.1: Startkompetanse og studiestart - svarfordeling

4.2 Undervisning

Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle studentenes grad av enighet med påstander knyttet til ulike deler av undervisningen. Selv om temaet ikke er nytt i år, er spørsmålene nye og det er spurt om grad av enighet til påstander heller enn hvor tilfredse studentene er med ulike forhold ved undervisningen. Tabell 4.2 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. Svarene viser at studentene i all hovedsak er enige i påstandene som stilles og det er kun mindre forskjeller i snittverdier mellom spørsmålene. Dersom det er en tendens, så er studentene kanskje noe mindre positive til tilbakemeldingene om omfanget av disse, enn de virker å være til selve undervisningen.

Tabell 4.2: Undervisning - gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor enig er du i følgende påstander:	Snitt	N	sd
Lærerne gjør undervisningen engasjerende	3,7	6 678	1,1
Lærerne formidler lærestoffet/pensumet på en forståelig måte	3,8	6 691	1,1
Undervisningen dekker sentrale deler av studieplanen (pensum, læringsutbytte, etc.)	4,0	6 572	1,0
Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt	4,0	6 662	1,1
Undervisningen bidrar på en god måte til at jeg når læringsutbyttet for studiet/emnet	3,8	6 649	1,1
Jeg har fått tilstrekkelig antall med tilbakemeldinger fra lærerne på mitt arbeid	3,6	6 677	1,2
Jeg er fornøyd med den faglige veiledningen og diskusjonene med lærerne på studiet	3,8	6 679	1,2
Lærerne gir konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet mitt	3,8	6 682	1,2
Medstudentene mine gir konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet mitt	3,6	6 140	1,2
Undervisning – indeks	3,8		

Figur 4.2: Undervisning– svarfordeling

Figur 4.2 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «ikke enig» (1) til «helt enig» (5). Denne viser også at det kun er små forskjeller mellom de ulike spørsmålene innenfor dette temaet. Det spørsmålet som flest av studentene (70 prosent) sier seg tilfreds med er spørsmålet om hvordan undervisningen samsvarer med studieplanen. Spørsmålet som har den laveste andelen (under 60 prosent) studenter som er enige i påstanden som er stilt, er spørsmålet om studentene har fått tilstrekkelig antall tilbakemeldinger fra lærerne på arbeidet sitt. Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Andelen som svarte dette på disse spørsmålene var lav, i all hovedsak mellom 1 og 2 prosent. Unntakene er spørsmålene om undervisningen dekker sentrale deler av studieplanen og om medstudentene gir konstruktive tilbakemeldinger – her svarte henholdsvis 3 og 9 prosent «vet ikke / ikke relevant».

Tabell 4.3 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen «undervisning», fordelt på utdanningstype. Vi ser at det er variasjon på tvers av utdanningstypene med henhold til hvor tilfredse studentene er med undervisning og veiledning. Helse-, oppvekst- og sosialfag scorer høyest (4,3), mens vi finner data/IT-fag og tekniske fag i den andre enden av skalaen med en snittscore på henholdsvis 3,3 og 3,4. Det vises ikke tidsserier her fordi spørsmålene som ble stilt i år skiller seg mye fra spørsmålene i fjor.

Tabell 4.3: Undervisning – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	Undervisning og veiledning
DATA-IT	3,3
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,2
KREATIV	4,0
PRIMÆRNÆRING	4,1
SAMFERDSEL	3,5
SERVICEFAG	4,0
TEKNISK	3,4
ØKADM	3,9

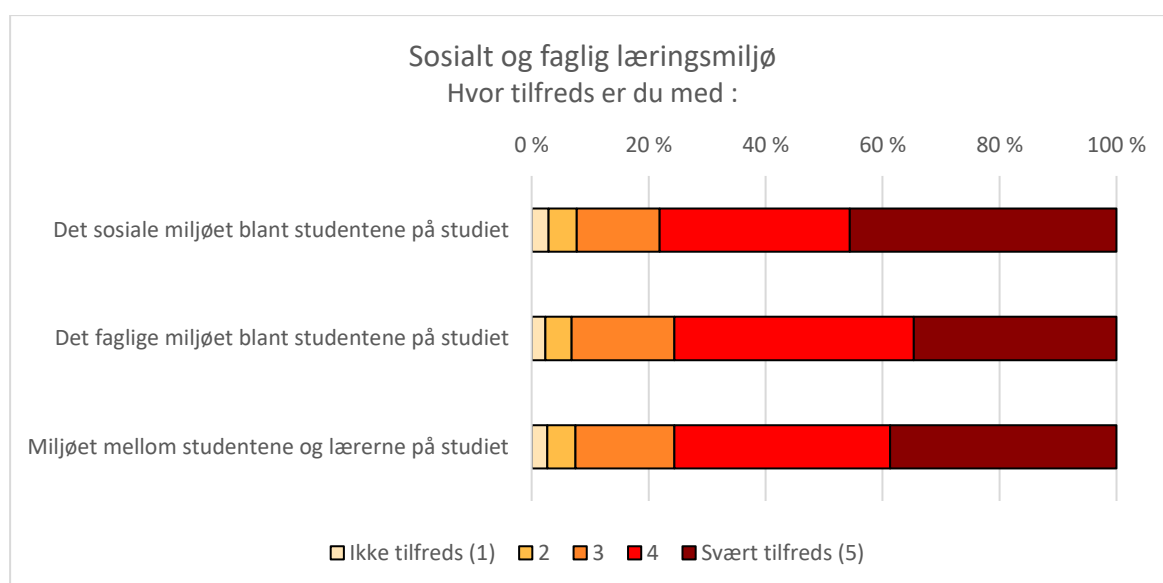
4.3 Studie- og læringsmiljø

Spørsmålene om studie- og læringsmiljø ble presentert på to ulike sider i spørreundersøkelsen. De tre første spørsmålene handlet om faglig og sosialt læringsmiljø, mens de fem siste handlet om fysisk læringsmiljø og infrastruktur. De to første av spørsmålene om fysisk læringsmiljø ble ikke stilt til studenter på nettutdanninger, mens det siste ikke ble stilt til studenter som følger undervisning på campus. Fagskolestudentene er godt fornøyde med det sosiale og faglige læringsmiljøet. De er derimot noe mindre fornøyde med det fysiske læringsmiljøet, selv om resultatene er jevnt over gode også her.

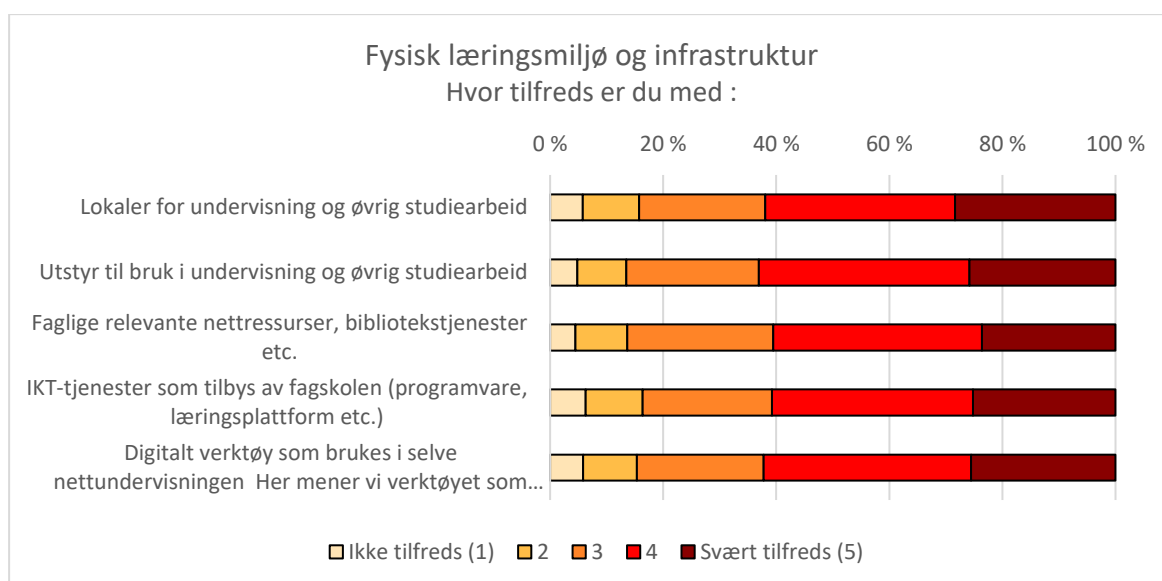
Figur 4.3 og 4.4 viser svarfordelingen på de enkelte spørsmålene. Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke tilfreds» og 5 er «svært tilfreds». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Over 75 prosent av studentene svarer 4 eller 5 på alle enkeltspørsmålene under sosialt og faglig læringsmiljø, mens over 60 prosent svarer 4 eller 5 på spørsmålene om fysisk læringsmiljø. Det er kun mindre forskjeller mellom spørsmål innad i de to spørsmålsbatteriene.

Tabell 4.4: Studie- og læringsmiljø. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd).

Hvor tilfreds er du med:	Snitt	N	sd
Det sosiale miljøet blant studentene på studiet	4,1	6 269	1,0
Det faglige miljøet blant studentene på studiet	4,0	6 317	1,0
Miljøet mellom studentene og lærerne på studiet	4,0	6 421	1,0
Sosialt og faglig læringsmiljø - indeks	4,1		
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3,7	5 888	1,2
Utstyr til bruk i undervisning og øvrig studiearbeid	3,7	5 808	1,1
Faglige relevante nettressurser, bibliotekstjenester etc.	3,7	6 143	1,1
IKT-tjenester som tilbys av fagskolen (programvare, læringsplattform etc.)	3,6	6 332	1,1
Digitalt verktøy som brukes i selve	3,7	2 117	1,1
Fysisk læringsmiljø og infrastruktur - indeks	3,7		
Studie og læringsmiljø - total indeks	3,8		

Figur 4.3: Sosialt og faglig læringsmiljø, svarfordeling.

Figur 4.4: Fysisk læringsmiljø / infrastruktur, svarfordeling.

Tabell 4.5: Sosial og faglig læringsmiljø – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,7	3,6
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,2	4,2
KREATIV	4,0	4,0
PRIMÆRNÆRING	4,3	4,3
SAMFERDSEL	4,2	4,1
SERVICEFAG	3,6	3,9
TEKNISK	4,0	4,0
ØKADM	3,8	3,8

Tabell 4.6: Fysisk læringsmiljø / infrastruktur – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,6	3,4
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	3,9	3,9
KREATIV	3,8	3,6
PRIMÆRNÆRING	3,9	4,1
SAMFERDSEL	3,5	3,5
SERVICEFAG	3,3	3,7
TEKNISK	3,5	3,6
ØKADM	3,8	3,7

Tabell 4.5 og 4.6 viser gjennomsnittsverdiene i 2018 og 2019 for indeksene sosialt og faglig læringsmiljø, og fysisk læringsmiljø/infrastruktur, fordelt på utdanningstype. Også her ser vi variasjon på tvers av utdanningstypene. I 2019 scorer primærnæringsfagene høyest (4,3) på sosialt og faglig læringsmiljø, mens data/IT-fag har lavest gjennomsnittscore (3,6). Det er ikke større endringer i

snittscorene mellom 2018 og 2019, med unntak av servicefagene hvor endringen primært kommer av at ett av de større utdanningstilbudene har hatt en markant bedring av resultatene i år. På fysisk læringsmiljø og infrastruktur scorer primærnæringsfag også høyest (4,0) og data/IT-fag lavest (3,5) i 2019. Den største endringen fra 2018 ser vi også her i servicefagene.

4.4 Organisering av studiet

Batteriet om organisering av studiet har som mål å kartlegge hvordan studentene opplever den administrative og faglige organisasjonen av utdanningstilbudet og inneholder spørsmål om informasjon (om eksamen og studiet generelt), praktisk tilrettelegging og faglig sammenheng mellom emnene.

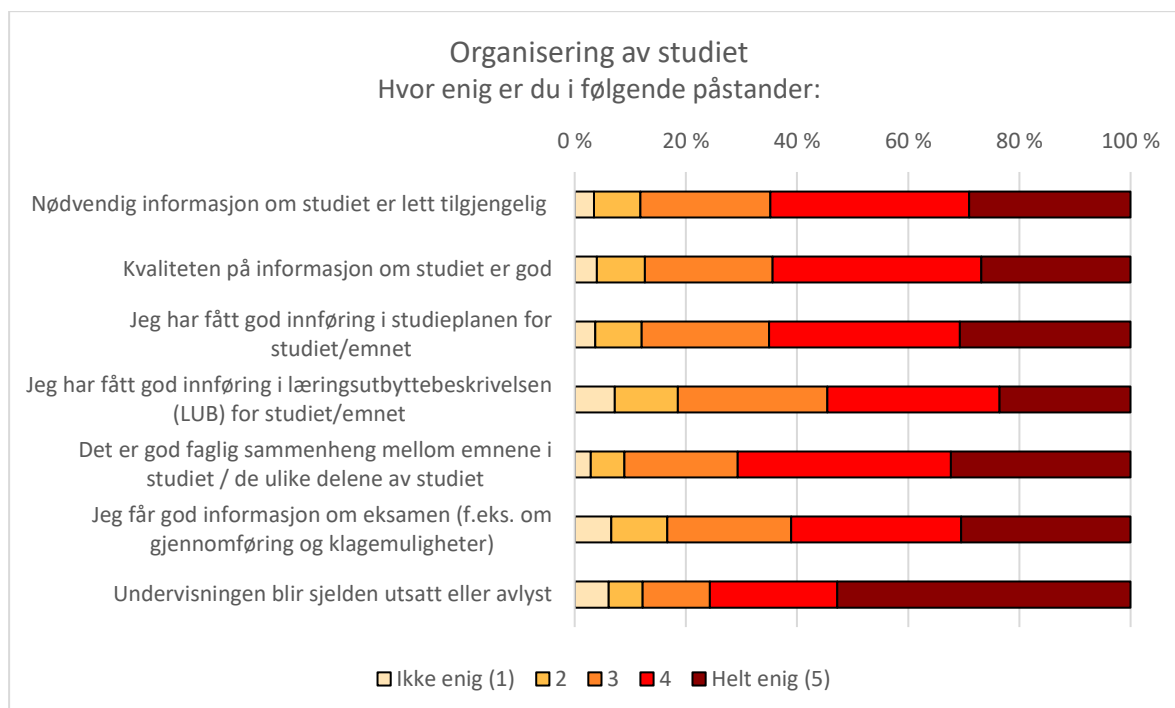
Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene i all hovedsak er positive til organiseringen av studiet, men at det er noen mindre forskjeller mellom de ulike spørsmålene. Spørsmålet «Jeg har fått god innføring i læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) for studiet/emnet» skiller seg ut med en forholdsvis lav gjennomsnittsverdi, mens vi på den andre siden ser at studenten i liten grad opplever at undervisningen blir utsatt eller avlyst.

Tabell 4.7: Organisering av studiet. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor enig er du i følgende påstander:	Snitt	N	sd
Nødvendig informasjon om studiet er lett tilgjengelig	3,8	6 568	1,1
Kvaliteten på informasjon om studiet er god	3,7	6 539	1,1
Jeg har fått god innføring i studieplanen for studiet/emnet	3,8	6 545	1,1
Jeg har fått god innføring i læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) for studiet/emnet	3,5	6 011	1,2
Det er god faglig sammenheng mellom emnene i studiet / de ulike delene av studiet	3,9	6 498	1,0
Jeg får god informasjon om eksamen (f.eks. om gjennomføring og klagemuligheter)	3,7	6 198	1,2
Undervisningen blir sjelden utsatt eller avlyst	4,1	6 381	1,2
Organisering - indeks	3,8		

Figur 4.5 viser svarfordelingene på de enkelte spørsmålene. Jevnt over svarer rundt 60 prosent av respondentene at de er tilfredse eller svært enige i påstandene, med unntak av spørsmålene om den faglige sammenhengen mellom emnene og om undervisningen sjelden blir avlyst eller utsatt, der andelen ligger rundt 75 prosent. Det er imidlertid også verdt å merke seg at i underkant av 20 prosent av studentene er lite eller ikke enige med at de får god innføring i læringsutbyttebeskrivelsene og god informasjon om eksamen. Dette tyder på at enkelte fagskoler og utdanningstilbud har et forbedringspotensial på disse områdene. «Vet ikke»-andelen er jevnt over lav, rundt 3 prosent. Unntakene er spørsmålet om informasjon om eksamen, der rundt 6 prosent svarte «vet ikke / ikke relevant», og spørsmålet om innføring i LUB, der andelen var cirka 9 prosent. At «vet ikke»-andelen er noe høyere på akkurat disse kan være et tegn på at dette i mindre grad er kjent for studentene og derfor noe fagskolene bør jobbe videre med, men det kan også komme av at disse påstandene ikke er

relevante for studentene (f.eks. kan enkelte ikke ha vært igjennom en eksamen ennå) eller at spørsmålene er noe vanskeligere å forstå.

Figur 4.5: Organisering av studiet, svarfordeling.

Tabell 4.8 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Organisering av studiet, fordelt på utdanningstype. Vi ser at det er noe variasjon på tvers av utdanningstype når det gjelder hvor tilfredse studentene er med hvordan studiet er organisert. Helse-, oppvekst- og sosialfag scorer høyest (4,2), mens tekniske fag og data/IT-fag har det laveste snittet (3,5).

Innenfor dette temaet har NOKUT også laget en temaside som handler om organisering av teknisk fagskoleutdanning. Denne siden kan dere finne her: www.nokut.no/sbf/organisering-av-teknisk-fagskoleutdanning

Tabell 4.8: Organisering av studiet – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	Gjennomsnitt
DATA-IT	3,5
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,2
KREATIV	3,9
PRIMÆRNÆRING	4,1
SAMFERDSEL	3,6
SERVICEFAG	4,0
TEKNISK	3,5
ØKADM	3,8

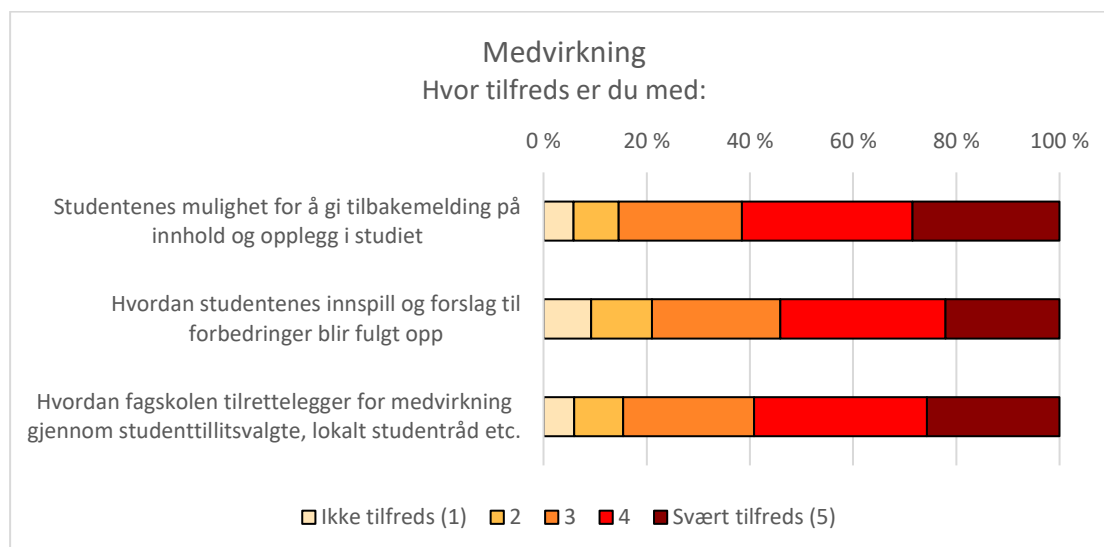
4.5 Medvirkning

Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvor tilfredse studentene er med mulighetene for medvirkning på utdanningstilbudet, og inneholder spørsmål om blant annet tilrettelegging for formelle studentorganer og muligheter for å gi innspill og bidrag til forbedring av utdanningstilbudet.

Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke tilfreds» og 5 er «svært tilfreds». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabell 4.9 viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene er noe mer fornøyde med mulighetene for å gi tilbakemeldinger på studiet, enn hvordan de blir fulgt opp. Studentene er også i all hovedsak fornøyd med hvordan fagskolen tilrettelegger for studentmedvirkning. Samtidig er medvirkningsindeksen en av de indeksene hvor studentene scorer lavest totalt sett.

Tabell 4.9: Medvirkning. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor tilfreds er du med:	Snitt	N	sd
Studentenes mulighet for å gi tilbakemelding på innhold og opplegg i studiet	3,7	6 317	1,1
Hvordan studentenes innspill og forslag til forbedringer blir fulgt opp	3,5	5 758	1,2
Hvordan fagskolen tilrettelegger for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, lokalt studentråd etc.	3,6	5 271	1,1
Medvirkning - indeks	3,6		

Figur 4.6: Medvirkning, svarfordeling.

Figur 4.6 viser svarfordelingen på enkeltspørsmålene. Vi ser at rett over 60 prosent av studentene svarer at de er tilfreds eller svært tilfreds med mulighetene for å gi tilbakemeldinger på studiet, men den tilsvarende andelen for hvordan innspillene blir fulgt opp er noe lavere. Det er verdt å merke seg at over 20 prosent av studentene er lite eller ikke er tilfredse med hvordan forslag til forbedringer blir fulgt opp. Årsaken til dette kan både være at en del fagskoler ikke er gode nok på å følge opp innspill og forslag fra studentene, men også at de gjør det på en god måte, men ikke klarer å kommunisere dette godt nok til studentene. Andelen som svarte «vet ikke / ikke relevant» er derimot forholdsvis høy for de to siste spørsmålene, henholdsvis 12 prosent og 19,5 prosent (tilsvarende andel for første

spørsmålet er 3,6 prosent). Dette kan indikere at ikke alle studentene har kunnskap om eller erfaring med disse aspektene ved studiet.

Tabell 4.10 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Medvirkning, fordelt på utdanningstypene, for 2018 og 2019. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av utdanningstype for begge år. I 2019 scorerer Helse-, oppvekst- og sosialfagene høyest (4,0), mens data/IT-fag og tekniske fag har det laveste snittet (3,3). Igjen er det små endringer fra 2018 til 2019, med unntak av servicefagene, som uttrykker en langt høyere grad av tilfredshet i 2019.

Tabell 4.10: Medvirkning – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,5	3,3
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,1	4,0
KREATIV	3,7	3,7
PRIMÆRNÆRING	3,7	3,9
SAMFERDSEL	3,3	3,4
SERVICEFAG	3,2	3,8
TEKNISK	3,3	3,3
ØKADM	3,8	3,6

4.6 Inspirasjon

Dette spørsmålsbatteriet tar sikte på å avdekke i hvilken grad utdanningstilbudet bidrar til å «inspirere» studentene. Det inneholder spørsmål om i hvilken grad studentene mener studiet er stimulerende og utfordrende, og i hvilken grad det bidrar til motivasjon for studieinnsats og til å øke interessen for fagfeltet.

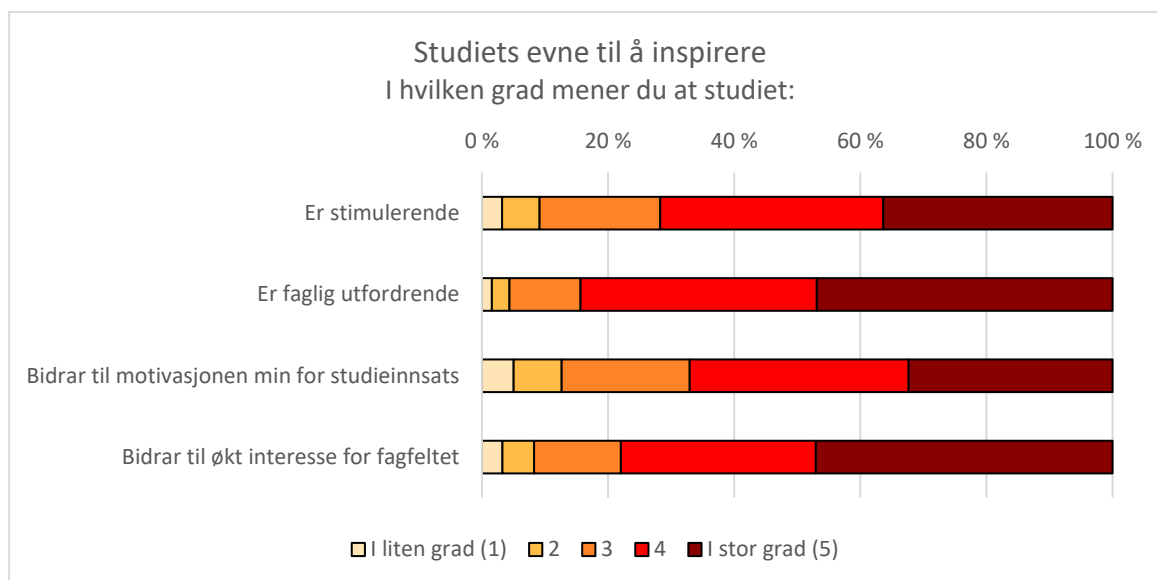
Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «i liten grad» og 5 er «i stor grad». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabell 4.11 viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene mener studiet er faglig utfordrende i noe større grad enn at studiet er stimulerende, motiverer til studieinnsats, eller bidrar til økt interesse for fagfeltet.

Tabell 4.11: Inspirasjon. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad mener du at studiet:	Snitt	N	sd
Er stimulerende	4,0	6 410	1,0
Er faglig utfordrende	4,3	6 483	0,9
Bidrar til motivasjonen min for studieinnsats	3,8	6 487	1,1
Bidrar til økt interesse for fagfeltet	4,1	6 493	1,0
Inspirasjon - indeks	4,0		

Svarfordelingen i figur 4.7 viser at på de fleste spørsmålene svarer rundt 70 prosent eller mer kategori 4 eller 5. Over 80 prosent svarer 4 eller 5 på om studiet er faglig utfordrende, mens den tilsvarende andelen er i overkant av 60 prosent på spørsmålet om studiet bidrar til motivasjon for studieinnsats.

Det er relativt få studenter som svarer negativt på spørsmålene. På spørsmålet om studiet bidrar til motivasjon for studieinnsats, er andelen som svarer 1 eller 2 på i underkant av 15 prosent. På de tre andre spørsmålene er tilsvarende andel på 10 prosent eller lavere. «Vet ikke / ikke relevant»-andelen er svært lav for alle spørsmålene (fra 0,2 til 1,6 prosent).

Figur 4.7: Inspirasjon, svarfordeling.

Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Inspirasjon i 2018 og 2019, fordelt på utdanningstype. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av utdanningstypene, men med generelt sett noe høyere snittverdier enn vi har sett på de tidligere indeksene. I 2019 scorer helse-, oppvekst- og sosialfag og primærnæringsfag høyest (4,4), mens samferdselsfagene har det laveste snittet (3,7).

Tabell 4.12: Inspirasjon – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,8	3,8
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,5	4,4
KREATIV	4,1	4,1
PRIMÆRNÆRING	4,2	4,4
SAMFERDSEL	3,8	3,7
SERVICEFAG	3,5	4,1
TEKNISK	3,7	3,8
ØKADM	4,1	4,1

4.7 Eget engasjement

I dette spørsmålsbatteriet blir studentene spurt om sitt eget engasjement og motivasjon for studiene.

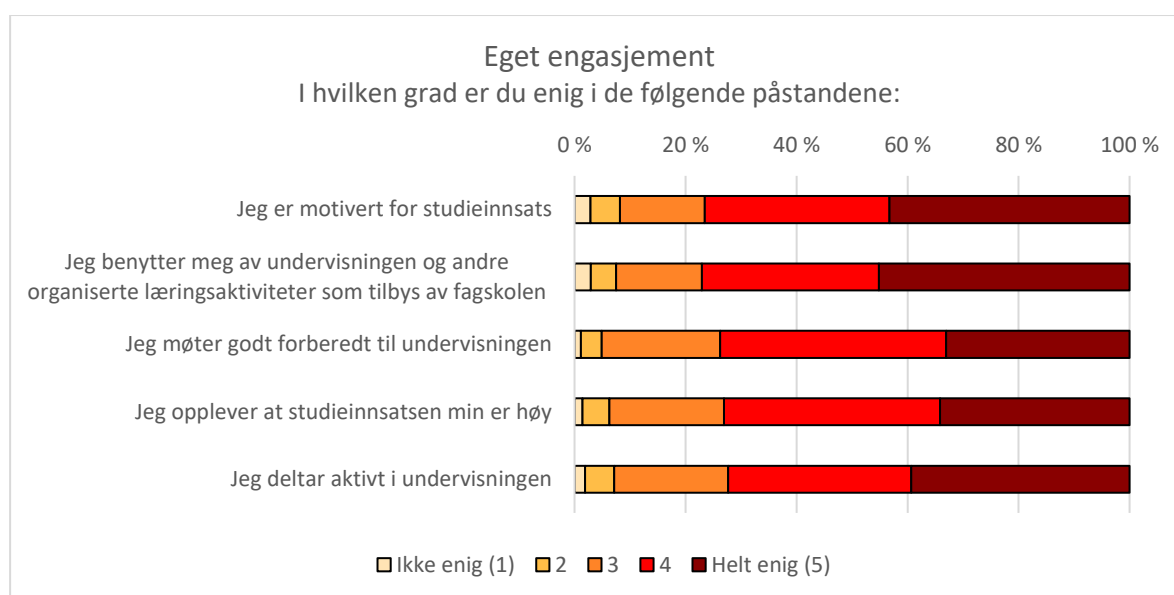
Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». I tabell 4.13 vises gjennomsnittsverdiene

på enkeltspørsmålene. Vi ser at snittverdiene ligger relativt sett høyt (rundt 4), og er mer eller mindre like på tvers av spørsmålene.

Tabell 4.13: Eget engasjement. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	Snitt	N	sd
Jeg er motivert for studieinnsats	4,1	6 348	1,0
Jeg benytter meg av undervisningen og andre organiserte læringsaktiviteter som tilbys av fagskolen	4,1	6 075	1,0
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	4,0	6 134	0,9
Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy	4,0	6 329	0,9
Jeg deltar aktivt i undervisningen	4,0	6 139	1,0
Eget engasjement - indeks	4,0		

I figur 4.8 vises svarfordelingene for alle enkeltspørsmålene. På alle spørsmålene er over 70 prosent av studentene enige (kategori 4 og 5) i påstandene som stilles. «Vet ikke / ikke relevant»-andelen er jevnt over svært lav. På spørsmålene om motivasjon og opplevd studieinnsats er andelen under 1 prosent. Andelen for spørsmålet om studentene benytter seg av organiserte læringsaktiviteter er noe høyere, men fortsatt lav (4,6 prosent).

Figur 4.8: Eget engasjement, svarfordeling.

I tabell 4.14 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Eget engasjement i 2018 og 2019, fordelt på utdanningstype. Også her ser vi noe variasjon i 2019, men i noe mindre grad enn i enkelte av de andre indeksene. Helse-, oppvekst- og sosialfag og servicefag scorer høyest (4,3), mens tekniske fag og data/IT-fagene har som i tidligere batterier det laveste snittet (3,8). Det er ingen eller marginale endringer fra 2018 til 2019.

Tabell 4.14: Eget engasjement – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,8	3,8
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,4	4,3
KREATIV	4,1	4,1
PRIMÆRNÆRING	4,1	4,2
SAMFERDSEL	3,9	3,9
SERVICEFAG	4,1	4,3
TEKNISK	3,8	3,8
ØKADM	4,0	4,1

4.8 Arbeidslivstilknytning

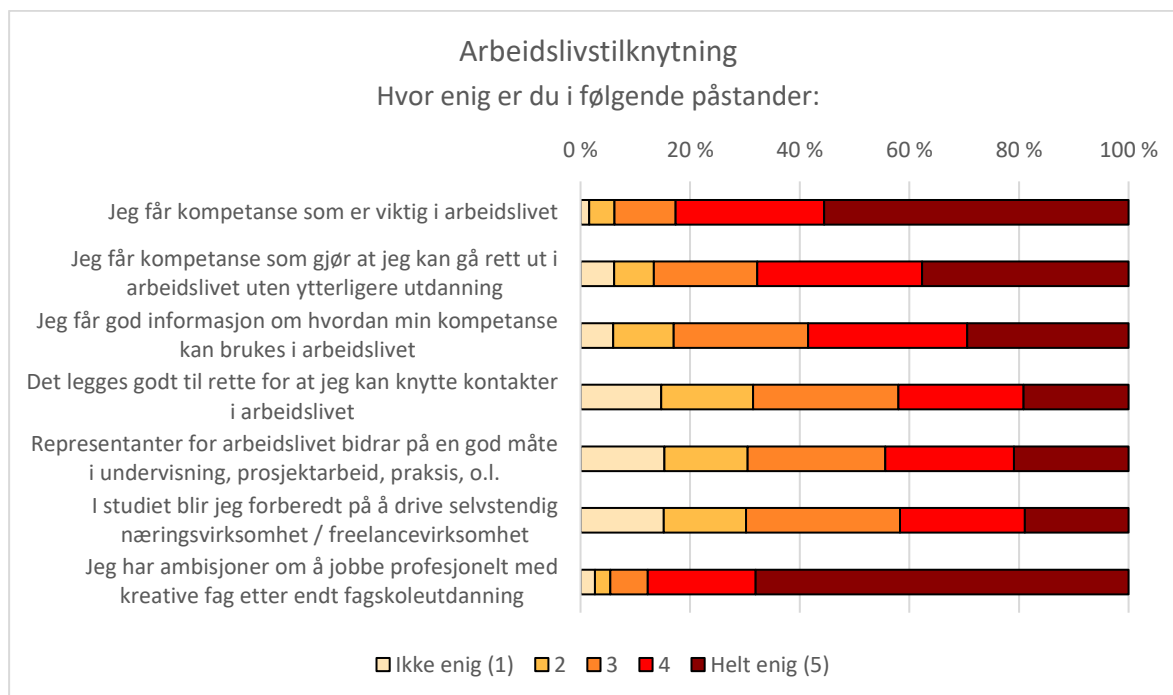
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvorvidt studentene mener at studiet har god tilknytning til arbeidslivet. Dette spørsmålsbatteriet har gjennomgått omfattende endringer i årets undersøkelse og spørsmålene kan sorteres i tre ulike kategorier. De første tre handler om studentenes oppfattelse av arbeidslivsrelevansen og informasjonen de får om dette, de to neste om studentenes oppfattelse av kontakten med arbeidslivet gjennom utdanningen, mens de to siste er spørsmål spesifikt rettet mot studenter som studerer kreative fag og er kun stilt til disse studentene. Tabell 4.15 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. Svarene viser at studentene i stor grad er enige i at studiet de går på gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet, men at informasjonen om hvordan kompetansen kan brukes i arbeidslivet kan bli noe bedre enkelte steder. Studentene er i mindre grad enige i at det legges godt til rette for å knytte kontakter i arbeidslivet, og at representanter fra arbeidslivet bidrar godt i undervisningen. Indeksverdien er beregnet av de fem første spørsmålene for alle studentene, også for studenter i kreative fag.

Tabell 4.15: Arbeidslivstilknytning. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor enig er du i følgende påstander:	Snitt	N	sd
Jeg får kompetanse som er viktig i arbeidslivet	4,3	6 355	0,9
Jeg får kompetanse som gjør at jeg kan gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning	3,9	5 885	1,2
Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet	3,6	6 252	1,2
Det legges godt til rette for at jeg kan knytte kontakter i arbeidslivet	3,1	5 713	1,3
Representanter for arbeidslivet bidrar på en god måte i undervisning, prosjektarbeid, praksis, o.l.	3,2	5 424	1,3
Arbeidslivstilknytning - indeks	3,7		
Jeg har ambisjoner om å jobbe profesjonelt med kreative fag etter endt fagskoleutdanning	4,5	717	0,9
I studiet blir jeg forberedt på å drive selvstendig næringsvirksomhet / freelancevirksomhet	3,2	686	1,3

Figur 4.9 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «i liten grad» (1) til «i stor grad» (5). Her ser vi at et stort flertall, rundt 80 prosent, svarte 4 eller 5 på de første spørsmålet, om de får

kompetanse som er viktig i arbeidslivet. Omtrent 70 prosent svarte det samme på spørsmålet om de får kompetanse som gjør at de kan gå rett ut i arbeidslivet. Kun 40 prosent av studentene svarte imidlertid med en høy verdi (4 eller 5) på spørsmålene om det legges godt til rette for at man kan knytte kontakter i arbeidslivet, og om representanter fra arbeidslivet bidrar godt i undervisningen, prosjektarbeid og lignende. Blant studentene innen kreative fag svarte et overveldende flertall at de har ambisjoner om å jobbe profesjonelt med kreative fag etter endt utdanning. Kun 40 prosent svarte høy verdi på om studiet forbereder studenten på frilansarbeid etter endt utdanning. Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Andelen som svarte «vet ikke» er lav for det første spørsmålet (1,1 prosent), men noe høyere for de to siste (i underkant av 10 prosent).

Figur 4.9: Tilknytning til arbeidslivet, svarfordeling. De to siste spørsmålene ble kun stilt til studenter som studerer kreative fag.

I tabell 4.16 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Arbeidslivstilknytning, fordelt på utdanningstype. Her er det forholdsvis stor variasjon på tvers av utdanningstypene. Helse-, oppvekst- og sosialfag, primærnæringsfag og servicefag scorer høyest (4,1), mens data/IT-fag, samferdselsfag og tekniske fag har det laveste snittet (3,4). Årsaken til den lave snittverdien på tekniske fag er de to spørsmålene om kontakt med arbeidslivet i utdanningen. På spørsmålet «Representanter for arbeidslivet bidrar på en god måte i undervisning (...)» har vi derfor undersøkt om det kan være forskjeller mellom studenter i tekniske fag som er i sitt siste studiesemester og studenter i tidligere semestre. Bakgrunnen for dette er at studentene i slutten av utdanningsløpet har en stor prosjektoppgave, ofte for en bedrift eller lignende. Vi finner, kanskje overraskende, ikke store forskjeller mellom disse og andre studenter. Samtidig vet vi, blant annet fra undersøkelser vi gjorde i fjor, at studenter jevnt over er noe mindre positive jo lenger de har kommet i utdanningsløpet. Dette kan bidra til å forklare hvorfor vi ikke finner forskjeller mellom studenter i siste semester og studenter i tidligere semestre.

Tabell 4.16: Arbeidslivstilknytning – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	Arbeidslivstilknytning
DATA-IT	3,4
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,1
KREATIV	3,6
PRIMÆRNÆRING	4,1
SAMFERDSEL	3,4
SERVICEFAG	4,1
TEKNISK	3,4
ØKADM	3,7

NOKUT har også sett nærmere på hva studentene i kreative fag mener om de ulike spørsmålene. Analysene som er gjort tyder på at det er store forskjeller mellom de ulike kreative fagene. Mens studenter som studerer digital design i stor grad er enige i påstanden om at man får kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning, er studentene i visuelle kunsthøgskole i liten grad enige i dette. Studentene i visuelle kunsthøgskole er imidlertid i større grad enige i påstandene som dreier seg om kontakt med arbeidslivet. Mer informasjon om dette finnes her:

www.nokut.no/sbf/kobling-til-arbeidslivet-i-kreative-fag

4.9 Vurderingsformer

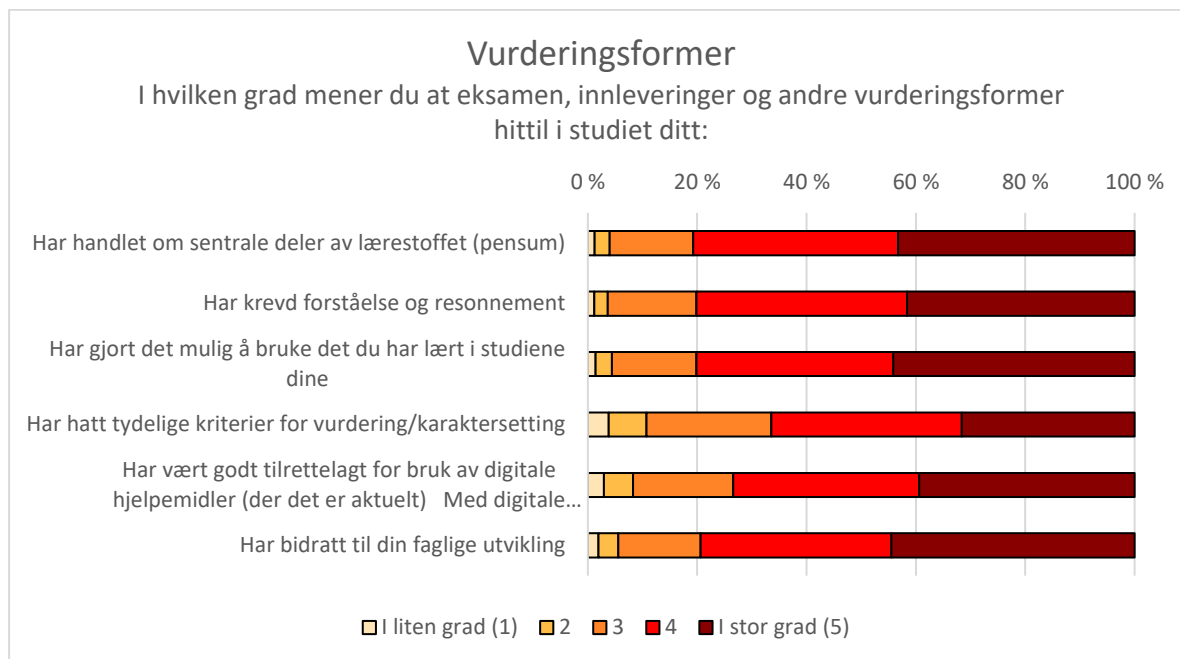
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvordan studentene vurderer ulike aspekter ved eksamen og andre vurderingsformer på studiet. Tabell 4.17 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. I gjennomsnitt oppgir studentene at vurderingsformene i stor grad handlet om sentrale deler av pensum, gjorde det mulig å bruke det de har lært, krevde forståelse og resonnement og bidro til faglig utvikling. Studentene er noe mer avmålte i vurderingen sin av om det har vært tydelige kriterier for vurdering og er tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler, men svarer fortsatt i all hovedsak positivt også på disse spørsmålene.

Tabell 4.17: Vurderingsformer. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad mener du at eksamen, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studiet ditt:	Snitt	N	sd
Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)	4,2	6 196	0,9
Har krevd forståelse og resonnement	4,2	6 125	0,9
Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine	4,2	6 216	0,9
Har hatt tydelige kriterier for vurdering/karaktersetting	3,8	6 070	1,1
Har vært godt tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler (der det er aktuelt)	4,0	5 770	1,0
Har bidratt til din faglige utvikling	4,2	6 217	0,9
Vurderingsformer - indeks	4,1		

Figur 4.10 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «i liten grad» (1) til «i stor grad» (5). Vi ser at omtrent 80 prosent svarte 4 eller 5 på de tre første spørsmålene og det siste, mens rundt 70 prosent svarte tilsvarende på spørsmålene om eksamener og vurderingsformer har hatt tydelige

kriterier for vurdering og om de har vært godt tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler. Studentene kunne også svare «vet ikke / ikke relevant». De fleste spørsmålene i batteriet har en lav «vet ikke / ikke relevant»-andel, med unntak av spørsmålet om tilretteleggelse for bruk av digitale hjelpemidler, der andelen er på cirka 10 prosent.

Figur 4.10: Vurderingsformer, svarfordeling.

Tabell 4.18 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Vurderingsformer i 2018 og 2019, fordelt på utdanningstyper. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av utdanningstypene, men variasjonen er noe mindre enn det er for flertallet av de andre indeksene. I 2019 scorer helse, oppvekst- og sosialfag igjen høyest (4,5), mens samferdselsfagene og de tekniske fagene har det laveste snittet (3,9).

Tabell 4.18: Vurderingsformer – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019
DATA-IT	3,9	4,0
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,4	4,5
KREATIV	4,2	4,3
PRIMÆRNÆRING	4,0	4,4
SAMFERDSEL	3,9	3,9
SERVICEFAG	3,8	4,3
TEKNISK	3,8	3,9
ØKADM	4,2	4,3

4.10 Forventninger fra lærerne

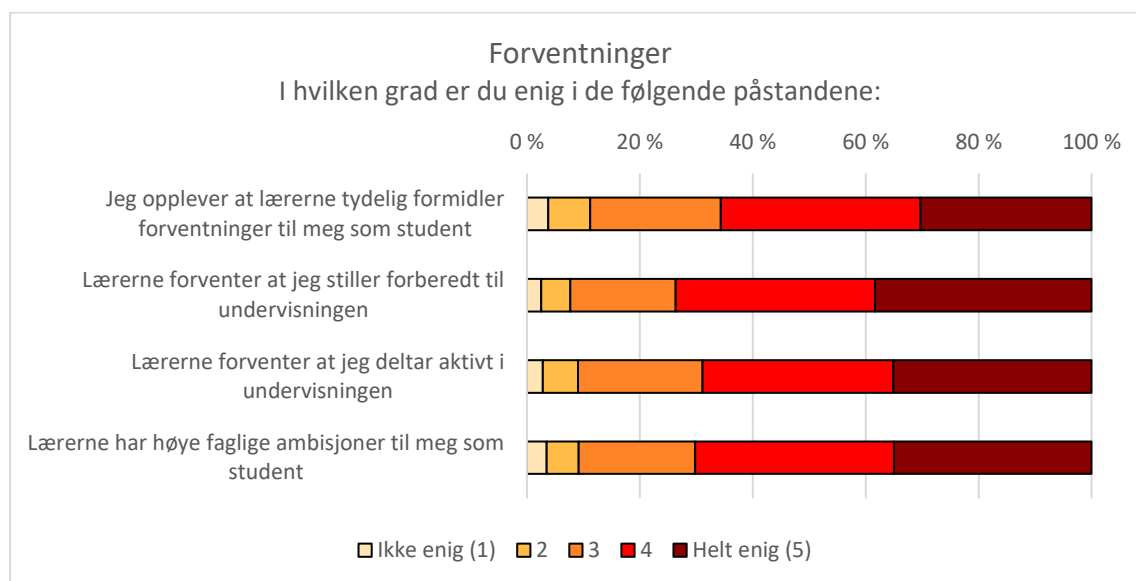
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvilke forventninger studentene opplever at lærerne stiller til dem. Tabell 4.19 viser gjennomsnittsverdiene, på en skala fra 1 til 5, for hvert spørsmål i

batteriet. Respondentene oppgir at de jevnt over er enige i at lærerne formidler tydelige forventninger, forventer at studentene stiller forberedt og er aktive i undervisningen, og at de har høye faglige ambisjoner på vegne av studentene. Snittverdiene er mer eller mindre like på tvers av alle spørsmålene.

Tabell 4.19: Forventninger fra lærerne. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	Snitt	N	sd
Jeg opplever at lærerne tydelig formidler forventninger til meg som student	3,8	6 229	1,1
Lærerne forventer at jeg stiller forberedt til undervisningen	4,0	5 976	1,0
Lærerne forventer at jeg deltar aktivt i undervisningen	3,9	5 972	1,0
Lærerne har høye faglige ambisjoner til meg som student	3,9	5 862	1,0
Forventninger - indeks	3,9		

I figur 4.11 vises svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «i liten grad» (1) til «i stor grad» (5). Vi ser også her at svarfordelingene på enkeltspørsmålene er forholdsvis like. Spørsmålet om lærerne tydelig formidler forventninger har færrest 4- og 5-svar, mens spørsmålet om lærerne forventer at man stiller forberedt til undervisningen har flest.

Figur 4.11: Forventninger, svarfordeling.

I tabell 4.20 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Forventninger i 2018 og 2019, fordelt på utdanningstype. Som tidligere ser vi også her en variasjon på tvers av utdanningstypene. I 2019 hadde servicefag den høyeste scoren (4,3), mens data/IT-fag har det laveste snittet (3,4). Forskjellen mellom de to store utdanningstypene, helse-, oppvekst- og sosialfag (4,2) og tekniske fag (3,6) er noe mindre her enn på flere av de andre indeksene.

Tabell 4.20: Forventninger – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype.

Utdanningstype	2018	2019

DATA-IT	3,6	3,4
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,2	4,2
KREATIV	4,0	4,1
PRIMÆRNÆRING	4,0	4,1
SAMFERDSEL	3,8	3,8
SERVICEFAG	4,0	4,3
TEKNISK	3,6	3,6
ØKADM	3,9	3,8

4.11 Praksis

Spørsmålene om praksis er delt i to. I den første delen spørres det om tilfredshet med ulike deler av praksisen de har vært igjennom. Her inngår spørsmål om forberedelse og organisering i forkant av praksisopplegget, selve gjennomføringen av praksis og oppfølgingen i etterkant. I den andre delen blir det stilt tre spørsmål til de studentene som oppgir at de har praksis på egen arbeidsplass om hvordan de opplever å ha praksis der.

Spørsmål om praksis blir kun gitt til studenter som svarer ja på et spørsmål om de har eller har hatt praksis. I undersøkelsen defineres praksis på følgende måte: «Praksis er en metode for læring der en student deltar i ordinære arbeidsoppgaver i arbeidslivet under veiledning, for å oppnå et bestemt læringsutbytte.»⁷

Tabell 4.21: Praksis. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor tilfreds er du med:	Snitt	N	sd
Informasjon og tilrettelegging i forkant av praksisperioden	3,8	1 289	1,2
Hvordan du får brukt det du har lært på fagskolen i praksisperioden	4,2	1 275	1,0
Samarbeidet og kommunikasjonen mellom praksissted og fagskole	3,8	1 176	1,2
De faglige utfordringene i praksisopplæringen	4,1	1 240	1,0
Praksisopplæringens relevans for utdanningen	4,4	1 262	0,9
Oppfølgingen fra veileder på praksisstedet	4,1	1 205	1,1
Oppfølgingen fra lærerne på fagskolen i praksisperioden	4,0	1 182	1,1
Hvordan erfaring fra praksis brukes som grunnlag for diskusjon/refleksjon i undervisningen	4,1	1 170	1,0
Praksis - indeks	4,0		

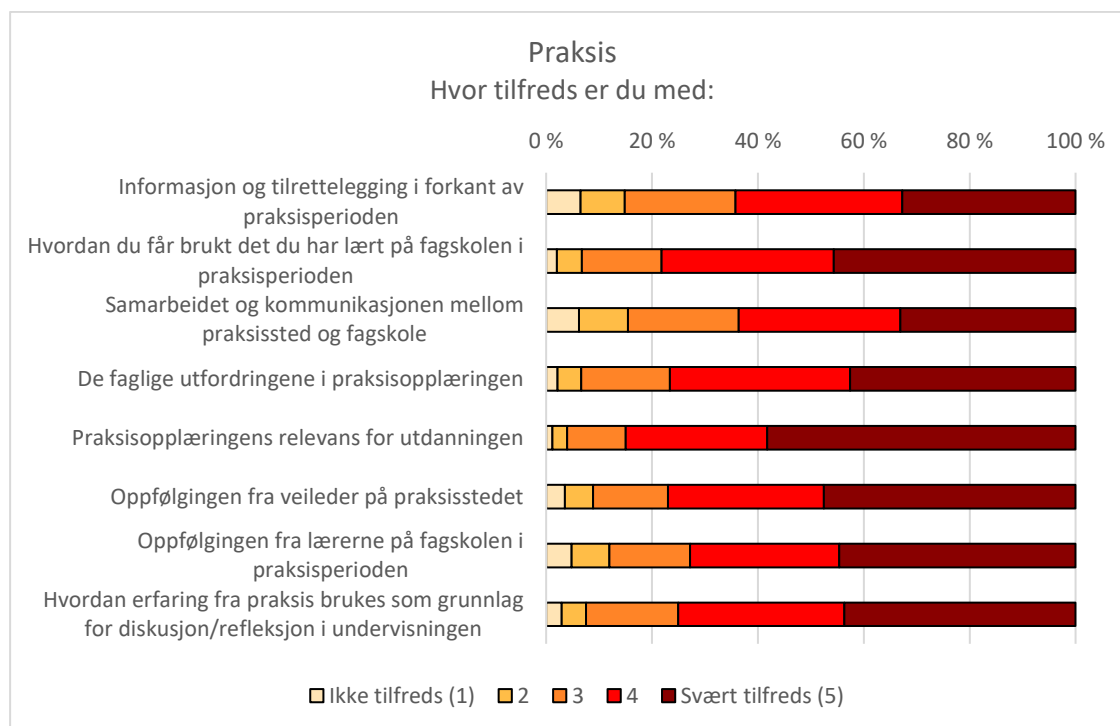
I tabell 4.21 og 4.22 viser gjennomsnittsverdiene for alle enkeltspørsmål i de to batteriene, på en skala fra 1 til 5. Studentene kan svare fra «ikke tilfreds» (1) til «svært tilfreds» (5) og fra «ikke enig» (1) til

⁷ Det at vi ber studentene selv identifisere om de har hatt praksis eller ikke, gjør at det er en risiko for at studenter som har hatt praksis som ikke er organisert av fagskolen også svarer ja på inngangsspørsmålet om praksis. Ved visning av resultater på utdanningstilbudsnivå i portalen bruker NOKUT følgende kriterium for at svar på praksisspørsmålene skal gjelde: minst 6 studenter på et utdanningstilbud må ha svart på minst 3 av 7 praksisspørsmål, og disse respondentene må utgjøre minst 49,5 prosent av studentene på utdanningstilbudet. I denne rapporten er svarene fra alle studentene som har sagt at de har hatt praksis blitt tatt med. Dette gjør vi fordi vi ikke publiserer resultater på utdanningstilbudsnivå her. Dersom vi skulle fulgt samme regel her ville omtrent halvparten av svarene bli tatt ut. Gjennomsnittsverdiene ville imidlertid ha vært ganske like, uavhengig av hvilken metode som hadde blitt valgt.

«helt enig» (5). Svarene viser at studentene er svært tilfredse med hvordan de får brukt kunnskapen fra fagskolen i praksisperioden, de faglige utfordringene i praksisperioden, praksisopplæringens relevans for utdanningen og oppfølgingen fra veileder på praksisstedet. De er noe mindre fornøyd med informasjon og tilrettelegging i forkant av praksisperioden og samarbeidet og kommunikasjonen mellom praksisstedet og fagskolen.

Tabell 4.22: Praksis (på eget arbeidssted). Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

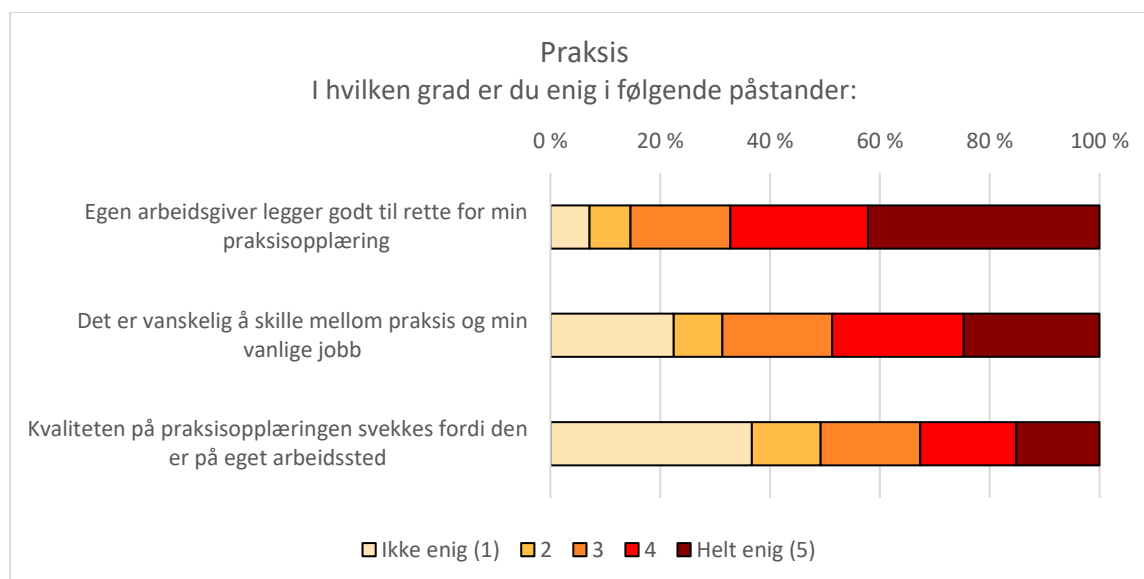
I hvilken grad er du enig i følgende påstander:	Snitt	N	sd
Egen arbeidsgiver legger godt til rette for min praksisopplæring	3,9	671	1,2
Det er vanskelig å skille mellom praksis og min vanlige jobb	3,2	651	1,5
Kvaliteten på praksisopplæringen svekkes fordi den er på eget arbeidssted	2,6	646	1,5

Figur 4.12: Praksis, svarfordelinger.

Figurene 4.12 og 4.13 viser svarfordelingen på spørsmålene i begge batteriene. Når det gjelder praksis, ser vi at på nesten samtlige spørsmål svarer minst 60 prosent at de er tilfreds eller svært tilfreds med de forskjellige aspektene ved praksis (Andelen ligger hakket under for spørsmålet om informasjon og tilrettelegging i forkant, samt samarbeidet mellom fagskolen og praksisstedet.). For studentene som oppgir at de har hatt praksis på eget arbeidssted er de fleste studentene enige i at arbeidsgiveren legger godt til rette for praksisopplæringen. På spørsmålene om det er vanskelig å skille mellom praksis og vanlig jobb og om kvaliteten på praksisopplæringen svekkes fordi den er på eget arbeidssted, er det imidlertid større variasjon i svarene. Nesten halvparten er enig (4 eller 5) i at det er vanskelig å skille mellom praksis og sin vanlige jobb og over 30 prosent er enig i (4 eller 5) at kvaliteten på praksisen svekkes fordi den er på eget arbeidssted, noe som indikerer at dette er en utfordring for en betydelig andel av studentene. Fagskoler og utdanningstilbud som i stor grad benytter seg av ordninger med

praksis på studentenes egne arbeidssteder bør derfor rette et sterkt fokus på denne problematikken slik at studentene får det læringsutbyttet de skal ha.

Figur 4.13: Praksis på eget arbeidssted, svarfordelinger

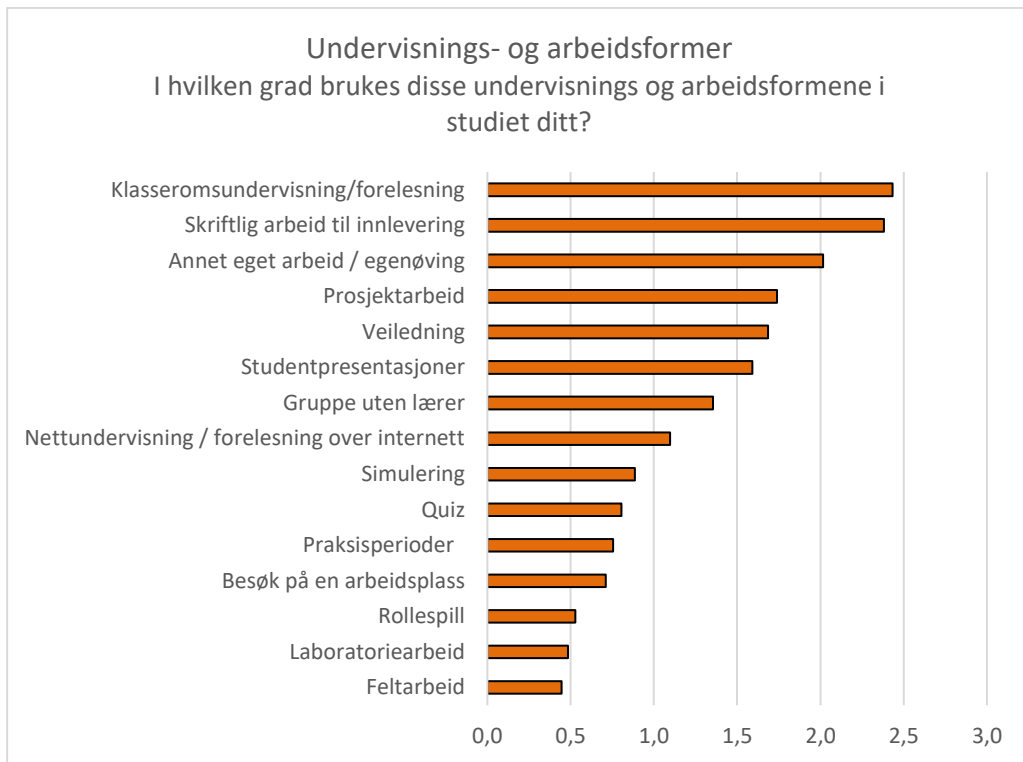
Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Praksis i 2018 og 2019, fordelt på utdanningstype. Her ser vi at i 2019 scorer helse-, oppvekst- og sosialfag høyest (4,2), mens økonomiske og administrative fag har det laveste snittet (3,6).

Tabell 4.23: Praksis – gjennomsnitt indeks, fordelt på utdanningstype. I tillegg vises antall svarende (N) i hver utdanningstype for hvert år.

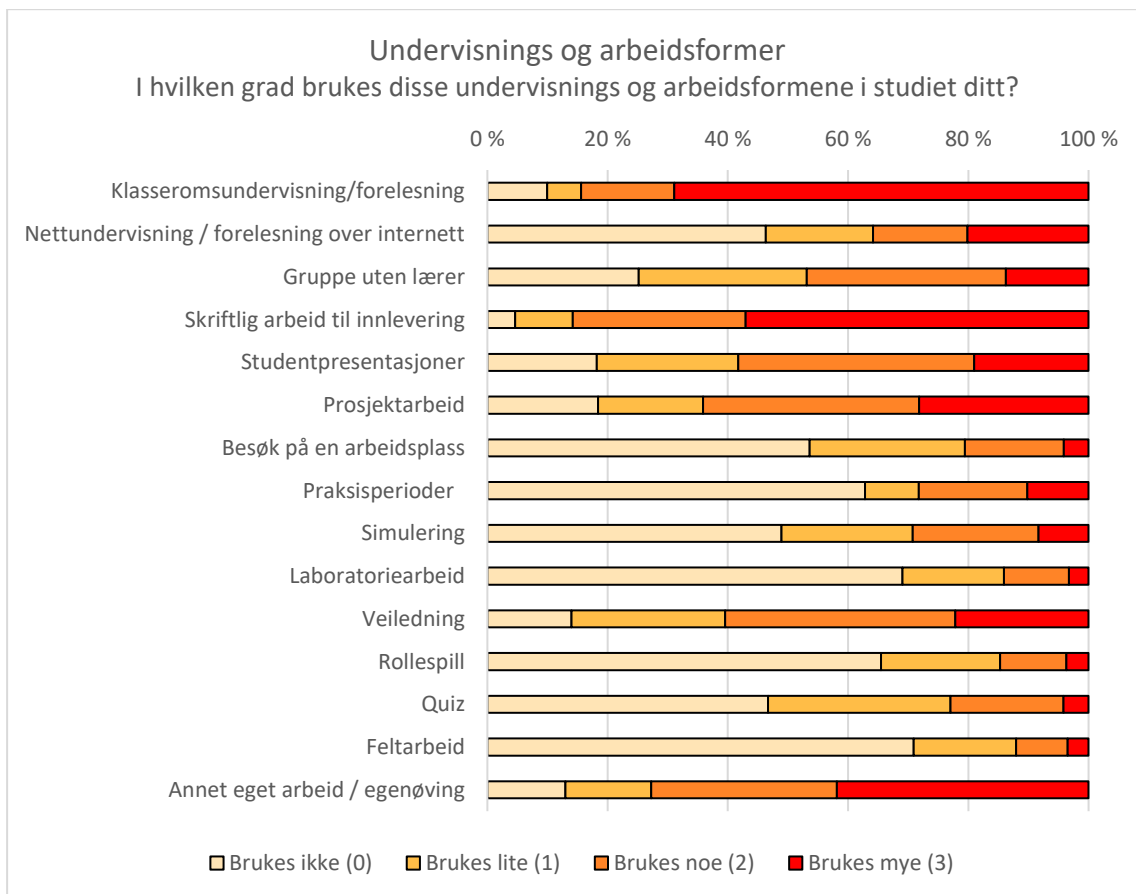
Utdanningstype	2018	N - 2018	2019	N - 2019
HELSE/OPPVEKST/SOSIAL	4,2	555	4,2	787
KREATIV	3,6	118	3,7	75
PRIMÆRNÆRING	3,6	26	3,9	30
SAMFERDSEL	4,1	86	4,0	100
SERVICEFAG	3,3	54	3,9	47
TEKNISK	3,5	163	3,7	144
ØKADM	3,8	86	3,6	86

4.12 Undervisnings- og arbeidsformer

I dette batteriet spør vi studentene i hvilken grad ulike undervisnings- og arbeidsformer brukes på studiet. Studentene kunne svare på en skala fra 0 («brukes ikke») til 3 («brukes mye»). Figur 4.14 og 4.15 viser henholdsvis gjennomsnittsverdier og svarfordeling for hver kategori i batteriet.

Figur 4.14: Undervisnings- og arbeidsformer, gjennomsnitt.

Figur 4.15: Undervisnings- og arbeidsformer, svarfordelinger.

Ikke overraskende ser vi at undervisningsformene som brukes desidert mest er klasseromsundervisning/forelesning og skriftlig arbeid til innlevering. Andre undervisnings- og arbeidsformer som brukes forholdsvis ofte er selvstendig arbeid (annet eget arbeid / egenøving), prosjektarbeid, veiledning, studentpresentasjoner og grupper uten lærer. Undervisningsformer som brukes i forholdsvis liten grad (under 1 i gjennomsnitt) inkluderer blant annet felt- og laboratoriarbeid, rollespill, besøk på arbeidsplass, praksisperioder og quiz. Svarene på disse spørsmålene er påvirket av hvor langt i studiet studentene har kommet. Selv om det kun er et fåtall studenter som er i første studiesemester så vil typiske undervisnings- og arbeidsformer som brukes tidlig i studiet sannsynligvis være noe overrepresentert.

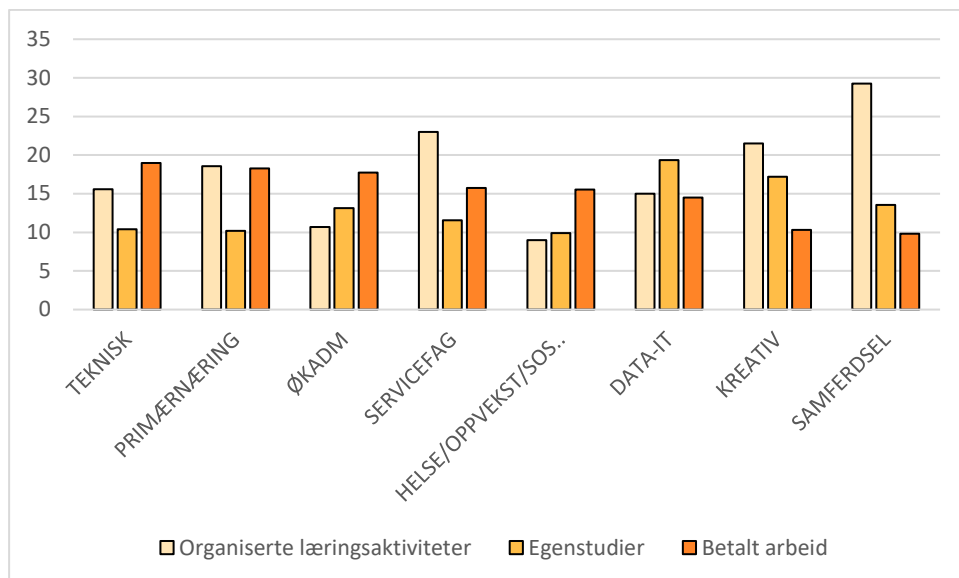
4.13 Tidsbruk

I tabell 4.24 vises studentenes rapporterte tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter, egenstudier og betalt arbeid. Heltids- og deltidsstudenter har svært ulik fordeling av tidsbruken sin og siden over halvparten av fagskolestudentene er deltidsstudenter (cirka 61 prosent), er det hensiktsmessig se å nærmere på tidsbruk både blant heltids- og deltidsstudenter. Tabellen viser tidsbruk for heltids- og deltidsstudenter hver for seg, både for 2018 og 2019. Merk at vi ikke skiller deltidsstudentene med ulik forventet progresjon. Noen studerer deltid på 50 prosent, andre på 75 prosent og andre igjen på 33 prosent eller har annen progresjon. I og med at «betalt arbeid» er med som en kategori her, vil totaltallene kunne gi et godt bilde på den totale arbeidsbelastningen for deltidsstudenter.

Tabell 4.24: Gjennomsnittlig rapportert tidsbruk, fordelt på heltid- og deltidsstudenter 2018-19.

	Heltidsstudenter 2018	Heltidsstudenter 2019	Deltidsstudenter 2018	Deltidsstudenter 2019
<i>Organiserte læringsaktiviteter</i>	25,2	24,8	9,4	8,4
<i>Egenstudier</i>	13,1	13,9	11,1	10,3
<i>Total tidsbruk - studier</i>	38,3	38,7	20,5	18,7
<i>Betalt arbeid</i>	5,4	5,1	28	28,1
<i>Total tidsbruk - studier og arbeid</i>	43,7	43,8	48,5	46,8

Heltidsstudenter i 2019 rapporterer at de i snitt bruker 38,7 timer på studiet og 5,1 timer på betalt arbeid i en vanlig studieuke. Mesteparten av tiden går til organiserte læringsaktiviteter (24,8 timer). Deltidsstudentene rapporterer naturlig nok et betraktelig høyere tidsbruk på betalt arbeid (28,1 timer). I snitt bruker disse studentene 18,7 timer på studiet – her er imidlertid fordelingen mellom organiserte læringsaktiviteter og egenstudier noenlunde likt, med noe mer rapportert tidsbruk på egenstudier. Det er verdt å merke seg den høye totalbelastningen på studentene. Både heltids- og deltidsstudenter bruker mer tid på studiene og betalt arbeid til sammen enn det som regnes som en normal arbeidsuke. Total tidsbruk, inkludert betalt arbeid, er på 43,8 timer blant heltidsstudentene og på 46,8 timer blant deltidsstudentene. For deltidsstudentene innebærer dette omtrent en ekstra arbeidsdag i snitt per uke, sammenliknet med en normalarbeidsuke. Det er ingen vesentlige endringer i studentenes tidsbruk fra 2018 til 2019.

Figur 4.16: Tidsbruk, fordelt på utdanningstype

Det kan også være hensiktsmessig å se på rapportert tidsbruk fordelt på utdanningstype. Figur 4.16 viser gjennomsnittlig rapportert tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter, egenstudier og betalt arbeid, fordelt på utdanningstype. Merk at vi her *ikke* skiller mellom heltids- og deltidsstudenter. Totalbelastningen for studentene kommer likevel godt frem, siden betalt arbeid er tatt med i figuren.

Forskjeller i fordelingen mellom betalt arbeid og de andre aktivitetene kommer i all hovedsak av fordelingen av studenter på heltids- og deltidsutdanninger i de ulike utdanningstypene. Utdanningstypene er derfor sortert etter hvor mye tid studentene oppgir at de bruker på betalt arbeid. Det er imidlertid også andre forskjeller mellom utdanningstypene. For eksempel ser vi at studentene i samferdselsfagene rapporterer at de bruker en svært stor andel av studietiden sin på organiserte læringsaktiviteter, mens fordelingen av tid mellom organiserte læringsaktiviteter og egenstudier er jevnere på data/IT-fag og kreative fag. Det er også en del variasjon når det gjelder *total* arbeidstid mellom utdanningstypene. Her har helse-, oppvekst- og sosialfagene den lavest rapporterte arbeidstiden (34,5 timer), mens samferdselsfagene har den høyeste (52,6 timer). De fleste utdanningstypene ligger imidlertid et sted mellom 40 og 50 timer totalt.